

≡ PUDASJÄRVI ≡

VAIN
HYVIÄ
SYITÄ

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON
SUUNNITELMA V. 2023-2025

II, PUDASJÄRVI, UTAJÄRVI, VAALA

OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPALVELUT

Sisällys

1. Johdanto	5
2. Lainsäädännöllinen tausta	5
3. Voimavarat	6
3.1. Organisaatio	6
3.2. HENKILÖSTÖRESURSSIT, VASTUUALUEET JA TYÖNJAKO	7
3.3. Pätevyyden varmistaminen	9
3.3.1. Koulutussuunnitelma	10
3.3.2. Vain eläinlääkärin tehtäviksi rajatut tehtävät	11
3.4. Eläinlääkintähuollon toiminta erityistilanteissa	11
4. Tietojärjestelmät	12
5. Yhteistyö ja viestintä	14
6. Maksut	16
6.1. Klinikka- ja laitemaksut	16
6.2. Subventiot	17
6.2. Eläntautilain mukaiset kunnaneläinlääkärin maksulliset suoritteet	18
7. Valvonnan toimeenpano	20
8. Eläinten terveyden valvonta	21
8.1. Toiminta vastustettavaa eläntautia epäiltäessä	23
8.1.1 Valmiuseläinlääkärit	23
8.1.2. Toiminta todettaessa EHEC	24
8.2. Pakolliset terveystarkastusohjelmat	24
8.2.1. Siipikarjan salmonellavalvontaohjelman mukainen tarkastus	25

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

8.2.2. Kalatautivalvontatarkastus	25
8.2.3. Scarapienäytteenotto raatokeräilyalueen ulkopuolella	26
8.2.4. Hirvieläinten näivetystautinäytteenotto	27
8.3. Vapaaehtoiset terveystarkastusohjelmat	27
8.3.1. Lampaiden ja vuohien maedi-visna- tai cae-näytteenotto.....	28
8.3.2. Kalojen BKD-ohjelman mukainen tarkastus.....	28
9. Eläinten merkitsemisen ja rekisteröinnin valvonta.....	29
9.1. Muut eläintenpitoon liittyvät luvat ja ilmoitukset.....	29
10. Eläinten lääkitsemisen valvonta.....	30
11. Sisämarkkinakaupan, viennin ja tuonnin valvonta	31
11.1. Tuontivaatimukset	31
11.2. TRACES NT -järjestelmän mukaisen sisämarkkinakaupan tuonnin tarkastus	32
11.3. Epäily laittomasta tuonnista.....	32
11.4. Vienti	33
11.4.1. Terveystodistuksen myöntäminen sisämarkkinaviennissä.....	33
11.4.2. Terveystodistuksen myöntäminen viennissä EU:n ulkopuolelle.....	34
12. Eläinten hyvinvoinnin valvonta	35
12.1. Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus	35
12.1.1. Eläinsuojelutoimenpiteissä tarvittavia yhteystietoja:.....	36
12.2. Ilmoituksenvaraisen kohteen eläinsuojelutarkastus.....	37
12.3. EU-eläinsuojelutarkastukset.....	38
12.4. Eläinkuljettajalupa	38
12.5. Kelpoisuus eläinten lopettamiseen	39

12.6. Eläinsuojeluvalvojat	40
13. Eläimistä saataviin sivutuotteisiin liittyvä valvonta	40
13.1. Haaskakäytöstä ilmoittaminen	40
13.2. Kuolleiden eläinten hautaaminen	41
13.3. Sivutuotteisiin liittyvät tarkastukset	41
14. Täydentävien ehtojen valvonta	42
15. Eläinlääkäreiden suorittama elintarvikevalvonta	43
16. Eläinlääkäripalveluiden järjestäminen	43
16.1. Peruseläinlääkäripalvelut.....	43
16.2. Toimitilat ja välineresurssit.....	45
16.3. Perustason ylittävät eläinlääkäripalvelut.....	46
16.4. Ajanvaraus	46
16.5. Lääkkeiden luovuttaminen varalle.....	47
16.6. Yksityiset eläinlääkäripalvelut.....	47
16.7. Remissio- ja konsultaatiomahdollisuudet	48
17. Seuranta, arviointi ja raportointi	49
17.1. Valitusten käsittely.....	49
17.2. Palautteen kerääminen	51
Liite 1. Resurssitarpeen kartoitus	52
LIITE 2. YHTEYSTIEDOT JA ELÄINLÄÄKÄREIDEN TYÖNJAKO	59
LIITE 3. VALVONNAN PAINOPISTEET	62

1. JOHDANTO

Tämä on Pudasjärven, Iin, Vaalan ja Utajärven kuntien muodostaman ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen eli Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkintähuollon kunnallinen suunnitelma. Siinä kuvataan eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan ja eläinlääkäripalveluiden järjestäminen. Suunnitelman laatiminen on lakisääteistä ja velvoite perustuu eläinlääkintähuoltolakiin (765/2009).

5

Kunnallisen suunnitelman tekoa ohjaavat Eläinlääkintähuollon valtakunnallinen ohjelma (EHO). Nyt eläinlääkintähuollon kunnallinen suunnitelma laaditaan vuosille 2023-2025.

Tämä suunnitelma osaltaan varmistaa, että kaikki lainsäädännön edellyttämät valvontatehtävät tulevat ajallaan tehdyiksi ja raportoiduiksi. Lisäksi suunnitelma varmistaa yhdenmukaisesti tuotetut lakisääteiset eläinlääkäripalvelut Oulunkaaren ympäristöpalveluiden alueella.

2. LAINSÄÄDÄNNÖLLINEN TAUSTA

Suomessa eläinlääkintähuolto on järjestetty siten, että maa- ja metsätalousministeriö on ylin keskusviranomainen. Ruokavirasto on keskusviranomainen, joka valvoo lainsäädännön toimeenpanoa ja noudattamista Suomessa. Aluehallintovirasto valvoo lainsäädännön toimeenpanoa ja noudattamista alueellaan. Paikallisviranomainen on kunta, yleensä ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue eli usean kunnan muodostama yksikkö.

Kunnallisen eläinlääkintähuollon suunnitelman ymmärtäminen ei edellytä valtakunnallisen ohjelman tai alueellisen suunnitelman tuntemista. Kokonaiskuvan luomiseksi tähän suunnitelmaan on tehty suoria lainauksia valtakunnallisesta ohjelmasta. Lainaukset on kirjoitettu *kursiivilla*.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Kunnallisesta suunnitelmasta ja eläinlääkintähuollon järjestämisestä säädetään eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009) ja eläinlääkintähuoltoasetuksessa (1031/2009). *Eläinlääkintähuoltolain soveltamisalaan kuuluvasta valvonnasta säädetään lisäksi elintarvikelaissa, eläintautilaissa, eläinsuojelulaissa, eläinten kuljetuksesta annetussa laissa, eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa, sivutuotelaissa ja maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa.*

3. VOIMAVARAT

3.1. ORGANISAATIO

Oulunkaaren ympäristöpalvelut on Pudasjärven kaupungin hallintotoiminnan alainen toimiala, ja henkilökunta on Pudasjärven kaupungin palveluksessa. Päättävänä toimielimenä toimii Oulunkaaren ympäristölautakunta, jossa on edustajat kaikista yhteistoiminta-alueen kunnista.

Pudasjärvellä ja lissä on molemmissa kaksi kaupungineläinlääkärin virkaa ja Vaalassa ja Utajärvellä yhteensä yksi virka. Lisäksi Pudasjärvellä tai lissä on yksi osa-aikainen (50%) eläinlääkärin virka. Pudasjärven ja lin toimipisteissä työskentelee arkipäivisin eläinlääkärin avustaja. Vaalan ja Utajärven toimipisteessä työskentelee eläinlääkärin avustaja kolmena päivänä viikosta. Ko. avustajan toimenkuvaan kuuluu lisäksi lin eläinlääkärin vastaanoton siivous kahtena päivänä viikosta. Pudasjärven ja Vaalan vastaanottojen siivous on ulkoistettu.

Oulunkaaren ympäristöpalveluiden pohjoisen eläinlääkäripäivystysalueen muodostavat Pudasjärven ja lin kunnat. Eteläiseen päivystysalueeseen kuuluvat Vaalan ja Utajärven sekä Siikalatvan ja Pyhännän kunnat, joista kaksi viimeksi mainittua kuuluvat Ympäristöpalvelut Helmen yhteistoiminta-alueeseen.

Eläinlääkinnän henkilökunnan yhteystiedot on kirjattu eläinlääkintähuollon suunnitelman liitteeseen 2. Liite päivitetään säännöllisesti.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

3.2. HENKILÖSTÖRESURSSIT, VASTUUALUEET JA TYÖNJAKO

Oulunkaaren ympäristöpalveluiden resurssitarpeen kartoitus on suunnitelman liitteenä. Kartoituksesta ilmenee, että Oulunkaaren ympäristöpalveluissa resurssit ovat tarpeeseen nähden oikein mitoitettut. Tuotettujen suoritteiden määrät ilmenevät Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkintähuollon suunnitelman toteutumisen arviointiraportista. Raportti laaditaan vuosittain. Eläinlääkinnän henkilökunnan tarkemmat vastuualueet ja työnjako on kuvattu suunnitelman liitteeseen 2.

Eläinlääkäreiden työssäjaksamisen kannalta kriittiseksi osa-alueeksi muodostuu toimiva eläinlääkäripäivystys. Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkäreillä normaaliksi päivystystiheydeksi on sovittu paikallissopimuksella yksi viidestä. Normaalin päivystystiheyden ylittäviin vuoroihin on vuoden 2021 alusta lähtien pyritty rekrytoimaan ulkopuolinen päivystäjä. Mikäli ulkopuolista päivystäjää ei ole saatu, on vakituiset kaupungineläinlääkärit saaneet ylimääräisistä vuoroista kaksinkertaisen päivystyskorvauksen. Ulkopuolisen päivystäjän lisäksi vuoden 2022 alusta lähtien eläinlääkinnän talousarvioon on budjetoitu määrärahat eläinlääkärin kesälomasijaiselle Vaalan lisäksi koko Oulunkaaren ympäristöpalvelujen alueelle. Vuodelle 2023 on talousarviossa varattu eläinlääkärin sijainen yhteensä 5 kuukauden ajaksi Oulunkaaren ympäristöpalveluiden toimialueella (1,5 kk Vaalan ja Utajärven alueelle, 3,5 kk Pudasjärvi-li alueelle). Sijaisten saatavuus vaihtelee. Pääasiassa sijainen on saatu rekrytoitua, mikäli rekrytointi on aloitettu hyvissä ajoin. Akuuteissa sijaistarpeissa sijaisen saatavuus on heikompi. Toimivat sijaistjärjestelyt ja riittävä henkilöstömäärä ovat erittäin tärkeitä asioista henkilökunnan työssäjaksamisen kannalta.

Oulunkaaren ympäristöpalvelujen jokaisella eläinlääkärin vastaanotolla työskentelee eläinlääkärin avustaja. Vaalassa eläinlääkärin avustaja työskentelee keskimääräin kolmena päivänä viikossa Vaalan eläinlääkärin vastaanotolla ja kahtena päivänä viikossa lin eläinlääkärin vastaanotolla tehden lin eläinlääkintätilan perussiivoukset. Vaalan eläinlääkärin avustaja on myös sijaistanut lin eläinlääkärin avustajan kesäloman. Pudasjärven eläinlääkärin avustajan kesäloman ajaksi on palkattu sijainen.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut

ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417

facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Suurimmassa osassa eläinlääkintähuollon valvontayksiköitä valvontatehtävät on keskitetty valvontaeläinlääkärille. Tämä on tehostanut ja yhdenmukaistanut valvontaa. Haasteeksi on muodostunut valvontaeläinlääkäreiden työssäjaksamisongelmat ja tehtävien hoidon järjestäminen valvontaeläinlääkärin poissaolojen aikana. Toisaalta pääasiassa praktiikkaa tekevät virkaeläinlääkärit ovat edelleen tehneet jonkin verran alueesta riippuen ainakin eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatehtäviä. Joillakin alueilla päivystävä eläinlääkäri ei aina välttämättä ole virkaeläinlääkäri, mikä voi aiheuttaa ongelmia kiireellisten eläinsuojelutehtävien hoitamisessa päivystysaika siitä huolimatta, että myös päivystävä poliisi on eläinsuojeluviranomainen.

Oulunkaaren ympäristöpalveluissa ei ole perustettu valvontaeläinlääkärin virkaa. Oulunkaaren ympäristöpalveluissa päivystävänä eläinlääkärinä on aina virkaeläinlääkäri. Tätä voidaan pitää lainsäädännön veloitteet ylittävänä tasona. Monet praktiikkaa tekevistä Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkäreistä ovat myös kokeneet valvontatehtävät mielekkäiksi. Lisäksi ne mahdollistavat tehokkaan ajankäytön, kun praktiikasta rauhallisena aikana voidaan tehdä kiireettömiä valvontatehtäviä. Erityisesti eläinsuojeluvalvontatehtävät voivat olla henkisesti kuormittavia. Valvontatehtävistä johtuva kuormitus eläinlääkäriä kohden on vähäisempää, kun valvontatehtävät on jaettu usean eläinlääkärin kesken.

Eläinlääkärit tekevät valvontakäyntejä tavanomaisesti yksin tai eläinlääkärin avustajan kanssa. Kaikki vakituiset eläinlääkärin avustajat ovat aluehallintoviraston valtuuttamia eläinsuojeluvalvojia. Vaikeampia valvontakäyntejä on mahdollista tehdä kahden eläinlääkärin toimesta. Tarvittaessa virka-apua voidaan pyytää poliisilta.

Jääviysohjelman välttämiseksi kiinteässä asiakassuhteessa oleva eläinlääkäri ei valvo asiakastaan vaan valvonnan suorittaa jäävitön eläinlääkäri. Sisäisenä ohjeistuksena on, että eläinlääkäri on jäävi ainakin silloin, kun eläinlääkäri on käynyt tilalla tai hoitanut asiakkaan potilasta vastaanotolla yli kaksi kertaa viimeisen vuoden kuluessa tai silloin, kun eläinlääkäri on solminut tilan kanssa terveydenhuoltosopimuksen. Viimekädessä virkamiehen on itse tarvittaessa jäävättävä itsensä.

Kaikki Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkärit ovat toimivaltaisia virkaeläinlääkäreitä koko Oulunkaaren ympäristöpalveluiden toimialueella. Lisäksi on sopimuksella eläinlääkintähuollon yhteistyöstä sovittu virkatehtävien hoitoon vaadittavasta toimivallasta myös Ympäristöpalvelut Helmen alueella Siikalatvan ja Pyhännän kunnissa sekä virka- että päivystysaikana.

Työturvallisuusasiat on käsitelty Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkintähuollon Työsuojelu- ja perehdyttämiskansiossa. Riskiarvioinnit ovat Pudasjärven kaupungin yhteisessä RiskiArvi-järjestelmässä.

Pudasjärven kaupunki on ottanut käyttöön Turva-Arvi-järjestelmän. Eläinlääkintähuollon turvallisuuteen liittyvät ideat, havainnot ja vaaratilanteet ilmoitetaan järjestelmän kautta. Ilmoituksen voivat tehdä kaikki työntekijät. Ilmoitusvelvollisuus vaaratilanteesta (kattaa ns. läheltä piti -tilanteet) on kaikilla työntekijöillä. Kirjautuminen tapahtuu kaupungin intranetin Pelkan kautta.

3.3. PÄTEVYYDEN VARMISTAMINEN

Tällä hetkellä kaikki Oulunkaaren ympäristöpalveluiden virassa olevat eläinlääkärit ovat Suomessa laillistettuja eläinlääketieteen lisensiaatteja. Muualla kuin Suomessa opiskelleet eläinlääkärit ovat lisäksi osoittaneet perehtyneensä Suomen elintarvike-, eläinsuojelu- ja eläintautilainsäädäntöön Ruokaviraston edellyttämällä tavalla.

Vakituista työntekijää valittaessa kiinnitetään huomiota todistuksista tarkistetun muodollisen pätevyyden lisäksi osaamisen varmistamiseen. Työhaastatteluun voivat osallistua johtava eläinlääkäri, samalla klinikalla työskentelevä henkilökunta, ympäristölautakunnan puheenjohtaja ja/tai jäsen ja ympäristöjohtaja. Tarvittaessa johtava eläinlääkäri ottaa yhteyttä edelliseen työnantajaan.

Eläinlääkärin sijaisina voivat toimia myös väliaikaiset praktiikaoikeudet omaavat eläinlääketieteen kandidaatit. Johtava eläinlääkäri tarkistaa sijaiseläinlääkärin oikeuden toimia eläinlääkärin sijaisena tai laillistettuna eläinlääkärinä Suomessa Ruokaviraston ylläpitämästä sähköisestä eläinlääkärirekisteristä. Mikäli tietoa ei löydy rekisteristä, johtava eläinlääkäri ottaa yhteyttä Ruokavirastoon.

Uusi työntekijä perehdytetään työtehtäviinsä vakituisen henkilökunnan toimesta. Perehdyttämiseen sisältyy tähän suunnitelmaan sekä erilliseen perehdytysohjeeseen tutustuminen sekä henkilökohtainen ohjaus. Vuoden 2018 alusta on otettu käyttöön eläinlääkärin avustajan perehdyttämislomake, jonka perehdyttäjät ja uusi työntekijä täyttävät. Yksittäiset työohjeet, jotka eivät sisälly tähän suunnitelmaan tai perehdytysohjeeseen sijaitsevat verkkolevyllä sijaitsevassa Eläinlääkintä-kansiossa.

Eläinlääkärin sijaisten riittävän perehtyneisyyden varmistamiseksi pyrkimyksenä on käyttää aiempia sijaisia silloin, kun se on mahdollista. Perehdyttämisen ja perehtyneisyyden tärkeys on korostunut, kun käytössä on tietojärjestelmiä, lukuisia laboratorio- ja tutkimuslaitteita, ja kun eläinlääkäreiden tuottamien asiakirjojen potilasasiakirjoista hallintopäätöksiin edellytetään täyttävän lainsäädännön asettamat vaatimukset. Edellä mainittuihin sekä asiakirjojen oikeaan jakeluun, säilyttämiseen ja arkistointiin sekä raportoinnin kannalta tarpeellisten tietojen kirjaamiseen oikeaan paikkaan liittyy huomattavan suurta perehdyttämistarvetta.

Myös asiakkailta on mahdollisuus varmistaa hoitavan eläinlääkärin oikeus harjoittaa eläinlääkärin ammattia Ruokaviraston eläinlääkärirekisterin julkisesta tietopalvelusta.

3.3.1. KOULUTUSSUUNNITELMA

Eläinlääkärit ja eläinlääkärin avustajat osallistuvat vuosittain ammattitaitoa ylläpitäviin täydennyskoulutuksiin. Koulutuksiin osallistutaan esimiehen ja työntekijän välisissä tavoitekeskusteluissa esille tulleiden tarpeiden mukaisesti siten, että tavoitteena on kolme vuosittaista

koulutuspäivää. Työntekijät voivat myös esittää osallistumista tiettyihin koulutuksiin, kun tieto sopivien koulutusten järjestämisestä tulee.

Eläinlääkintähuollon koulutussuunnitelma laaditaan vuosittain osana Pudasjärven kaupungin koulutussuunnitelmaa.

11

3.3.2. VAIN ELÄINLÄÄKÄRIN TEHTÄVIKSI RAJATUT TEHTÄVÄT

Tietyt tehtävät on rajattu lainsäädännöllä vain eläinlääkärin tehtäviksi. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että lääkkeiden - myös vapaankaupan lääkkeiden kuten matolääkkeiden - luovuttaminen edellyttää eläinlääkärin päätöstä asiassa. Ravintolisiksi tai rehuiksi luokiteltavien tuotteiden myynti ei edellytä eläinlääkärin päätöstä.

Eläinlääkärin avustajat voivat suorittaa eläimille tutkimuksia ja hoitotoimenpiteitä silloin, kun ne perustuvat hoitavan eläinlääkärin päätökseen ja tapahtuvat hoitavan eläinlääkärin vastuulla.

3.4. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON TOIMINTA ERITYISTILANTEISSA

Eläinlääkintähuollon toiminta normaaliolojen erityistilanteissa ja poikkeusoloissa on kuvattu Oulunkaaren ympäristöpalveluiden erityistilanne- ja valmiussuunnitelmassa.

4. TIETOJÄRJESTELMÄT

Praktiikka: Kaikkien eläinlääkäreiden käytössä on KliniQ-potilasohjelma, jonka pilvipalvelussa sijaitseva tietokanta on kaikille eläinlääkäreille yhteinen myös sairaskäyntien osalta. Nautojen eläinlääkärihoitojen tiedot siirtyvät KliniQ:sta suoraan Nasevaan niillä tiloilla, jotka ovat tehneet valtuutuksen Naseva-tietoihinsa Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkäreille. Nasevassa olevat hoitotiedot helpottavat tiloja ketjuinformaatiovaatimuksen täyttämässä, jonka mukaan teurastettavien eläinten lääkitystiedot tulee toimittaa teurastamolle etukäteen. Teurastamot saavat tiedot suoraan Nasevasta. Johtava eläinlääkäri saa KliniQ:sta tiedot käyntimääristä raportointia varten.

VATI-järjestelmä: Elintarvikelain mukaiset tarkastukset kirjataan VATI-järjestelmään. Näin ovat mm. alkutuotannon tarkastukset, ilmoitettujen tai hyväksytyjen elintarvikehuoneistojen tarkastukset. VATI-järjestelmän tunnuksat ovat valvontaa tekevillä eläinlääkäreillä.

Dynasty-järjestelmä: Pudasjärven kaupungin asiahallintajärjestelmä, johon tallennetaan kaikki viranomaisen asiakirjat. Kaikilla eläinlääkintähuollon henkilökunnalla on tunnuksat Dynasty-järjestelmään.

Tervekuu: Aiemmin mm. eläinsuojeluasiakirjat tallennettiin Tervekuu-järjestelmään. Järjestelmä ei ole enää käytössä, mutta toimii vanhojen asiakirjojen arkistona.

Populus: Pudasjärven kaupungin järjestelmä, johon kirjataan poissaolot sekä matka- ja koulutusanomukset.

TRACES (Trade Control and Expert System): TRACES NT-järjestelmää käytetään elävien eläinten sekä eläimistä saatavien tuotteiden tuonti- ja vientiasioissa. Tunnuksat TRACES-NT -järjestelmään on jokaisessa toimipisteessä vähintään yhdellä eläinlääkärillä.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Kartturi-sovellus: Kartturi-sovelluksella pystytään piirtämään karttapohjalle rajoitusvyöhykkeet sekä ko. vyöhykkeillä sijaitsevat tilat. Sovellusta hyödynnetään eläintautiepidemioissa.

Nutarekisteri: Nutarekisteri on nautaeläimiä koskeva yksilöeläinrekisteri. Nutarekisterissä ylläpidetään tietoa kaikkien nautojen syntymistä, kuolemista ja sijainneista. Rekisteriin tallentavat tietoja eläintenpitäjät, eläinvälittäjät ja teurastamot. Eläinlääkintähuollossa vähintään johtavalla eläinlääkärillä on tunnukset nutarekisteriin. Myös muilla valvontaa tekevillä eläinlääkäreillä on suositeltavaa olla Nutarekisteriin tunnukset.

Eläintenpitäjä-, pitopaikka- ja haaskapaikkarekisteri: Sovelluksen kautta voidaan selata tietoja eläintenpitäjistä, eläinten pitopaikoista sekä haaskapaikoista. Ruokavirasto ylläpitää myös Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterin sähköisen asiointin sovellusta, jonka avulla toimija voi tehdä eläintenpitopaikkoihin ja haaskaruokintapaikkoihin liittyvät ilmoitukset sekä päivittää aiemmin ilmoitettuja tietoja. Eläinlääkintähuollossa vähintään johtavalla eläinlääkärillä on tunnukset eläintenpitäjärekisteriin.

Eläintietojärjestelmä: Rekisterin kautta voidaan selata tietoja lammis-, vuohi- ja sikarekistereistä. Eläinlääkintähuollossa vähintään johtavalla eläinlääkärillä on tunnukset rekisteriin.

Eläintenpitokieltorekisteri: Oikeusrekisterikeskuksen omistama ja ylläpitämä rekisteri, joka sisältää tiedot tuomioistuinten määräämistä eläintenpitokielloista. Eläinlääkintähuollossa johtavalla eläinlääkärillä on tunnukset eläintenpitokieltorekisteriin.

Valvonnan viranomaisextranet eli Pikantti: Viranomaisille suunnattu, suljettu verkkopalvelu, jossa on paljon ohjeita ja tulkintoja sekä erilaisia työtiloja. Eläinlääkintähuollossa kaikki eläinlääkärit voivat hakea tunnuksia Pikanttiin.

Naseva ja Sikava: Naseva on nautoja koskeva terveydenhuollon seurantajärjestelmä, Sikava on sikojen vastaava. Järjestelmiä ylläpitää Eläintautien torjuntayhdistys (ETT). Eläinlääkäreillä on tarvitsemiinsa järjestelmiin henkilökohtaiset tunnukset. Pääasiassa käytössä on Naseva-järjestelmä, koska toimialueella on vain yksi sikatila. Eläinlääkäreiden aloittamissa hoidoissa lääkitystiedot siirtyvät Nasevaan KliniQ-potilasohjelman kautta, mikäli tila on antanut eläinlääkärille valtuutuksen Nasevassa. Valtuutus tulee olla aina myös johtavalla eläinlääkärillä, jotta hoitotiedot siirtyvät oikein. Eläinlääkärit tallentavat järjestelmiin tekemänsä terveydenhuoltokäynnit.

5. YHTEISTYÖ JA VIESTINTÄ

Tavallisimpia toisen viranomaisen kanssa tehtävän yhteistyön muotoja ovat yhdessä aluehallintoviraston läänineläinlääkärin kanssa tehtävät eläinsuojelutarkastukset sekä poliisin antama virka-apu eläinsuojelutehtävässä. Virka-apu voi olla kyseisissä tehtävissä myös päinvastaista. Oulunkaaren ympäristöpalveluiden alueella yhteistyö poliisin kanssa on toiminut hyvin. Virkaeläinlääkärit todistavat tuomioistuimessa viran puolesta.

Eläinlääkäreiltä edellytetään ilmoitus toiselle viranomaiselle ainakin seuraavissa tapauksissa:

- Ilmoitus vastustettavasta tai ilmoitettavasta taudista (tai tautiepäilystä) aluehallintovirastoon, ilmoituksen kiireellisyys riippuu taudista
- Ilmoitus poliisille sen selvittämiseksi, onko eläinsuojeluasiassa tapahtunut rikos. Oulunkaaren ympäristöpalveluissa kaikki eläinsuojelupäätökset lähetetään tiedoksi poliisille. Mikäli eläinlääkäri haluaa varmistaa, että eläinsuojeluasiassa aloitetaan esitutkinta, tulee poliisille tehdä lisäksi erillinen esitutkintapyyntö.
- Ilmoitus zoonoosista eli eläimistä mahdollisesti ihmisiin tarttuvasta taudista tai sen epäilystä kunnan tartuntataudeista vastaavalle lääkärille.

Hallintolaki edellyttää, että viranomaisen on annettava asiakkailleen tarvittaessa hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Ohjausta voidaan antaa joko asiakkaan pyynnöstä tai osana valvontatehtävää, jolloin asiassa voi olla tarpeen antaa myös kehotuksia ja velvoittava hallintopäätös. Suurin osa asiakkaille annettavasta

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

ohjaustarpeesta on liittynyt elintarvikesäädösten noudattamiseen perustettaessa eläinperäisiä elintarvikkeita käsittelevää laitosta tai ilmoitettavaa elintarvikehuoneistoa. Muuksi ohjaukseksi voidaan lukea esimerkiksi menettelyohjeiden antaminen asiakkaan tiedustellessa koiran tuontivaatimuksia ulkomailta.

Ohjausta on ollut tarpeen antaa myös eläinten rekisteröinnissä ja merkitsemisessä sekä kuolleiden eläinten hävittämisessä. Kaikkien tuotantoeläinlajien pitäjiin tulee rekisteröityä kyseisen eläinlajin pitäjäksi ja rekisteröidä pitopaikka kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, vaikka kyseessä olisi harraste-eläin. Lisäksi myös harrastenaudoilla, lampailla- ja vuohilla tulee olla aina korvamerkit.

Oikea toimintatapa tuotantoeläinten raatojen hävittämisessä on seuraava: Raatokeräilyalueella raadot toimitetaan keräilyyn ja keräilyalueen ulkopuolella haudataan (säilytys peitettynä, ellei voi heti haudata). Kuolleita sikoja, poroja, hevosia ja siipikarjaa ja alle 12 kuukauden ikäisten nautojen, lampaiden ja vuohien raatoja voidaan luovuttaa myös rekisteröidylle haaskapaikalla vietäväksi, ellei eläimellä ole lääkevaroaika.

Toimivaltaiset viranomaiset noudattavat toiminnassaan avoimuutta. Yleisöllä on oikeus tutustua toimivaltaisten viranomaisten valvontatoimia ja niiden tehokkuutta koskeviin tietoihin sekä valvontaraportteihin (Valvonta-asetus (EY) N:o 882/2004). Viranomaisen toiminnan julkisuudesta säädetään myös julkisuuslaissa (621/1999).

Monet valvontaan liittyvät asiakirjat ovat julkisia. Oulunkaaren ympäristöpalvelut antaa julkisia asiakirjoja pyynnöstä. Haastattelupyyntöihin pyritään vastaamaan myöntävästi, ellei asia ole laajuudeltaan sellainen, että tiedotusvastuu on siirretty alueelliselle (aluehallintovirasto) tai keskusviranomaiselle (Ruokavirasto). Eläinlääkintähuollon viestinnän vastuuhenkilö on johtava eläinlääkäri ja varahenkilö ympäristöjohtaja. Eläinlääkärit voivat ohjata asiakirja- ja haastattelupyynnöt viestinnän vastuuhenkilölle. Tiedostuskanavina voidaan tilanteesta riippuen käyttää kuntien ilmoitustauluja, kuntien internetsivuja ja sanomalehtiä. Erityistilanneviestintä on kuvattu Oulunkaaren ympäristöpalveluiden erityistilanne- ja valmiussuunnitelmassa.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

6. MAKSUT

Kunta voi periä nk. klinikkamaksun kunnan järjestämistä toimitiloista ja työvälineistä sekä avustavan henkilökunnan palkkauksesta aiheutuvista kustannuksista, kun eläimiä hoidetaan eläinlääkärin vastaanotolla. (ElhL 21 §) Kunta voi osallistua peruseläinlääkäripalvelusta ja kiireellisestä eläinlääkärinavusta kotieläimen omistajalle tai haltijalle aiheutuneisiin kustannuksiin. (ElhL 22 §)

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan ja kunnallisiin eläinlääkäripalveluihin liittyvistä maksuista ja korvauksista on säädetty eläinlääkintähuoltolain 5. luvussa ja eläinlääkintähuoltoasetuksen (1031/2009) 3 §:ssä. Eläintautilakiin perustuvista kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista (335/2021).

Eläintautilakiin perustuvia maksullisia suoritteita ovat mm. lampaiden maedi-visna-ohjelman mukainen näytteenotto/tarkastus tai kalojen BKD-ohjelman mukainen tarkastus sekä useimmat sivutuotevalvonnan tarkastukset (Maa- ja metsätalousministeriön asetus kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista 335/2021).

6.1. KLINIKKA- JA LAITEMAKSUT

Oulunkaaren ympäristölautakunnan hyväksymät klinikka- ja laitemaksut käyvät ilmi ympäristöterveydenhuollon suoritteiden ja eläinlääkinnän klinikkamaksujen taksasta. Eläinlääkäri veloittaa maksut asiakkaalta oman palkkiolaskelmansa yhteydessä, ja kunta laskuttaa klinikka- ja laitemaksut kootusti eläinlääkäriltä. Klinikka- ja laitemaksut ovat voimassa Pudasjärven, lin ja Vaalan vastaanotoilla. Ne koskevat myös koti- ja tilakäynneillä (myös kotikäynnit Utajärvellä) otettujen näytteiden tutkimista vastaanotolla.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Maksullinen eläinlääkäripäivystyspuhelinnumero on käytössä Pudasjärvellä ja lissä, mutta ei Vaalassa tai Utajärvellä, koska päivystysalue on yhteinen toinen yhteistoiminta-alueen kanssa ja käyttöönotto edellyttäisi molempien päätöstä.

Eläinlääkärit veloittavat antamastaan hoidosta eläimen omistajalta kunnallisen eläinlääkäritaksan mukaisesti.

17

6.2. SUBVENTIOT

Oulunkaaren ympäristöpalveluiden alueella on käytössä subventiot. Subventiot tarkoittavat sitä, että kunta maksaa osan hyötyeläimen hoidosta aiheutuneista kustannuksista eläinlääkärille eläimen omistajan puolesta. 1.3.2023 Oulunkaaren ympäristöpalveluilla olevat tiedot voimassa olevista subventioista:

Ostavastuut, joiden ylittävän osan maksaa kunta:

	Käyntimaksusta:	Kilometrikorvauksesta:	Toimenpiteestä:
Pudasjärvi	40,00 / 60,00 / 80,00*	20,00	30,00
li	ei subventoida	7,35 **	ei subventoida
Vaala	15 km mukainen käyntim.	30 km muk. km-korvaus	ei subventoida
Utajärvi	30 km mukainen käyntim.	60 km muk. km-korvaus	ei subventoida

	Kunta maksaa korotukset:	Kunta maksaa arvonlisäveron subventoidusta:
Pudasjärvi	kyllä	kyllä
li	ei	ei
Vaala	kyllä	kyllä
Utajärvi	kyllä	kyllä
Siikalatva	kyllä	kyllä
Pyhäntä	kyllä	kyllä

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

* Virka-aikana / 50 % -korotuksen aikana / 100 % -korotuksen aikana

** 15 km:n kilometrikorvausta vastaava summa, vuonna 2022 eläinlääkärin kilometrikorvaus 0,49 €.

6.2. ELÄINTAUTILAIN MUKAISET KUNNANELÄINLÄÄKÄRIN MAKSULLISET SUORITTEET

18

Seuraavassa on lueteltu kunnaneläinlääkärin maksulliset suoritteet (Maa- ja metsätalousministeriön asetus kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista 1221/2022)

Suorite	Euroa
1	Pakolliseen zoonosivalvontaan (ETL 11 §) liittyvä tarkastus ja tarvittaessa näytteenotto (ETL 69 § 2 momentti 1 kohta) 150,00
2	Vapaaehtoiseen terveysvalvontaan (ETL 12 §) liittyvä tarkastus ja tarvittaessa näytteenotto (ETL 12 § 2 momentti) 150,00
	– kirjanpidon tarkastus muussa paikassa kuin pitopaikassa 50,00
3	Eläinten sperman keräys- tai varastointitoiminnan taikka alkioiden keräys- tai tuotantotoiminnan (ETL 39-42 §) valvontaan liittyvä tarkastus ja tarvittaessa näytteenotto (ETL 69 § 2 momentti 4 kohta) 150,00
4	Lokeron (ETL 7 §) valvontaan liittyvä tarkastus ja tarvittaessa näytteenotto (ETL 69 § 2 momentti 4 kohta) 150,00
5	Maaeläinten ja niistä saatujen tuotteiden siirtoa varten hyväksytyjen pitopaikkojen (ETL 39 §) valvontaan liittyvä tarkastus ja tarvittaessa näytteenotto (ETL 69 § 2 momentti 4 kohta) 150,00
6	Muu kuin 5 kohdassa tarkoitettu tuontiin liittyvä tarkastus ja tarvittaessa näytteenotto (ETL 56 § 3 momentti, 69 § 2 momentin 4 kohta) 50,00

	– kunnaneläinlääkärin pitopaikassa suorittamasta tarkastuskäynnistä peritään kuitenkin vähintään	150,00
7	Eläinterveystodistus (ETL 44 § tai 54 §)	50,00
	– kunnaneläinlääkärin tarkastuskäynnin perusteella annetuista todistuksista peritään kuitenkin yhteensä vähintään	150,00
8	Tuberkuliinitestaus tarkastuksen yhteydessä	150,00
9	Sivutuotelain valvontaan liittyvä tarkastus (sivutuotelaki 45 §)	200,00
	– samaan toimijaan vähintään kuukausittain kohdistuvat toistuvat tarkastukset	150,00
10	Sivutuotealanlaitoksen ja toimijan rekisteröinti (sivutuotelaki 35 §)	80,00
11	Sivutuotealan laitoksen hyväksyntätarkastus (sivutuotelaki 35 §)	200,00
	– sivutuotealanlaitoksen hyväksyntä	80,00
12	Lupa ruokkia eläintarhaeläimiä luokan 1 sivutuotteilla (sivutuotelaki 8 §)	50,00
13	Säännösten noudattamatta jättämisestä johtuvaan ylimääräiseen valvontaan liittyvä tarkastus ja tarvittaessa näytteenotto (ETL 96 §, sivutuotelaki 59 § 3 momentti, laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä 40 § 2 momentti)	150,00

Maksun korotus:

Yllä mainitusta suoritteesta, jonka tuottaminen kestää matkustamiseen käytettävää aikaa lukuun ottamatta yli kaksi tuntia, peritään taulukon mukaisen maksun lisäksi 100 euroa jokaiselta kaksi tuntia ylittävältä alkavalta tunnilta.

Lisäksi suoritteesta, joka asiakkaan pyynnöstä tehdään:

- klo 16.15 - 22.00 välisenä aikana, peritään maksu 50 prosentilla korotettuna;

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

- klo 22.00 - 8.00 välisenä aikana tai sunnuntaina tai yleisenä juhla- tai vapaapäivänä, peritään maksu 100 prosentilla korotettuna.

7. VALVONNAN TOIMEENPANO

Kunnat järjestävät valtion vastuulla olevien eläintautien vastustamista ja eläinsuojelua koskevien tehtävien hoitamisen. Kunnille maksetaan näistä valvontatehtävistä todellisia kustannuksia vastaava korvaus valtion varoista.

Valtion vastatessa kunnaneläinlääkäreiden suorittaman eläintauti- ja eläinsuojeluvalvonnan kustannuksista, elintarvikevalvonta - mukaan lukien alkutuotantotilojen hygieniatarkastukset - on kuntien järjestämisvastuulla. Useimmat elintarvikevalvonnan toimenpiteet ovat toimijalle maksullisia eli kunta voi laskuttaa valvonnasta aiheutuvat kustannukset toimijalta. Alkutuotannon tarkastus on maksuton, mutta mahdollinen uusintakäynti on maksullinen.

Valvontakohteiden määrät, mahdolliset hyväksymismenettelyt, tarkastusten suunnittelu ja toteutus, mahdollinen näytteenotto, hallinnolliset pakkokeinot sekä valvonnan toteutumisen seuranta ja raportointi on kuvattu jäljempänä kunkin valvonnan osa-alueen yhteydessä. Kaikkea sellaiseen toimintaan, jota alueella ei ole, liittyvää valvontaa ei ole kuvattu. Tällaista olisi esimerkiksi tietty eläinten keinolliseen lisääntymisen liittyvä toiminta ja sivutuotealan laitokset. Valvontojen kokonaistilanne käydään läpi säännöllisesti johtavan eläinlääkärin toimesta, joka lähettää tarkastuspyynnöt muille eläinlääkäreille. Lisäksi valvontojen tilannetta käydään läpi 5-6 kertaa vuodessa järjestettävissä eläinlääkintähuollon teams-palaverissa. Myös aluehallintovirasto seuraa tiettyjen tarkastusten toteutumista ja voi muistuttaa niistä.

Virallisten näytteiden tutkimiseen tulee käyttää Ruokaviraston hyväksymiä laboratorioita.

8. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA

Eläinten terveyden valvonnalla tarkoitetaan lakisääteisesti vastustettavien tarttuvien eläintautien esiintymisen valvontaa ja leviämisen estämiseen ja/tai tartunnan hävittämiseen liittyviä toimia. Useat tarttuvatkaan taudit eivät ole lakisääteisesti vastustettavia, jolloin tautitapausten hoitaminen on tavanomaista peruseläinlääkäripalveluun kuuluvaa praktiikkaa. Tautia vastustetaan lakisääteisesti yleensä silloin, kun kyseessä on uusi tai vakava eläintauti, joka voi aiheuttaa kotieläintuotannolle suuria tappioita ja jota ei esiinny yleisesti. Lakisääteisesti vastustetaan usein myös zoonooseja eli eläimistä ihmisiin tarttuvia tauteja.

Eläintaudit, joiden esiintymistä viranomaisen seuraa tai joiden osalta on säädöksissä määrätty toimenpiteitä, on luokiteltu eri ryhmiin mahdollisten vaikutusten vakavuuden ja eräiden muiden kriteerien perusteella. Näihin luokiteltuihin eläintauteihin sovelletaan erilaisia taudinehkäisy- ja taudintorjuntasääntöjä sen mukaan, mihin ryhmään ne kuuluvat. Eläinterveyssäännösten mukaan taudit jaetaan a-e -luokkaan. A-luokkaan kuuluvat vakavat eläintaudit, joita EU:ssa ei pääsääntöisesti esiinny. Jos tautia havaitaan, ryhdytään sen nopeaan hävittämiseen. B-luokkaan kuuluvat vakavat eläintaudit, jotka on tarkoitus hävittää EU:n alueelta monivuotisilla taudinhävittämisohjelmilla. C-luokan tautien hävittämiseksi EU:n jäsenvaltiot voivat vapaaehtoisesti laatia hävittämisohjelmia tai julistaa alueen tautivapaaksi. D-luokan eläintauteja valvotaan eläinten ja sukusolujen tuonneissa ja siirroissa. Kaikki a-c -luokan eläintaudit kuuluvat myös d-luokkaan. E-luokan tautien esiintymistä seurataan ja niiden esiintymisestä raportoidaan muille maille. Kaikki a-d -luokan eläintaudit kuuluvat myös e-luokkaan. Näiden lisäksi muu kuin e-luokan tauti voidaan nimetä muuksi ilmoitettavaksi eläintaudiksi. Yksityiskohtainen tautiluokitus löytyy Ruokaviraston internetsivuilta.

Oulunkaaren ympäristöpalveluiden johtava eläinlääkäri toimittaa kuukausittain aluehallintovirastoon eläinlääkäreiden yhteisen kuukausiyhteenvedon alueellaan todetuista tai epäilyistä eläintaudeista seuraavan kuun 15. päivään mennessä.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Merkittävin eläintauti, jonka leviämistä Suomeen pelätään, on afrikkalainen sikarutto. Myös korkeapatogeeninen lintuinfluenssa on vakava eläintauti, jota on esiintynyt Suomessa 2021 ja 2022 luonnonvaraisissa linnuissa sekä fasaanitarhoilla. Afrikkalaista sikaruttoa esiintyy mm. Virossa, Latviassa, Liettuassa, Puolassa, Unkarissa, Romaniassa, Bulgariassa, Slovakiassa, Italiassa, Saksassa, Venäjällä, Valko-Venäjällä, Moldovassa, Ukrainassa, Serbiassa ja Pohjois-Makedoniassa. Tautia ei ole koskaan todettu Suomessa, mutta uhka sen leviämisestä Suomeen on kasvanut. Suomeen levitessään taloudelliset tappiot maataloudelle ja teollisuudelle voisivat olla erittäin suuret. Oulunkaaren ympäristöpalveluiden alueella on vain muutama sika- tai villisikatila, joten vahingot tällä alueella rajoittuisivat enintään näille tiloille. Villisikatiloille velvoitteita aiheuttaa sikojen ulkonapitokielto vuodesta 2018 lähtien. Vaihtoehtona on vahvistaa olemassa olevaa aitaa esimerkiksi kaksinkertaisella sähköaidalla, mihin valtio on myöntänyt avustusta. Tarkemmat ohjeet aitauksen vaatimuksista löytyvät MMMa 404/2021 varotoimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisten villisikojen ja kotieläinten välillä.

Myös siipikarjatiloja on alueella vain yksittäisiä, mutta harrastepitopaikkoja arviolta useita kymmeniä. Siipikarjan ulkonapitokielto on voimassa ajalla 8.2.-31.5. Siipikarjaa voi pitää ulkona kauttaaltaan aidatulla alueella, joka on katettu riittävän tiheällä verkolla, joka estää luonnonvaraisten lintujen pääsyn kosketuksiin tarhatuista linnuista. Sikojen ulkonapidosta tai lintujen ulkonapidosta vuosittain 8.2.-31.5. välisenä aikana tulee tehdä kirjallinen ilmoitus kunnaneläinlääkärille.

Metsästäjiä ja kuntalaisia pyydetään ottamaan yhteyttä kunnaneläinlääkärin näytteenoton järjestämiseksi, mikäli he löytävät kuolleen tai sairaan villisian tai useita kuolleita lintuja. Lintuinfluenssaa on syytä epäillä, jos samalta alueelta löytyy sairaana tai kuolleen useampi kuin yksi joutsen, viisi tai useampi muu vesilintu tai yli kymmenen muihin lajeihin kuuluvaa lintua. Yksittäistä kuolleenä löydettyä lintua ei pääsääntöisesti pidetä lintuinfluenssaepäilynä, ellei kyseessä ole iso petolintu.

8.1. TOIMINTA VASTUSTETTAVAA ELÄINTAUTIA EPÄILTÄESSÄ

Mikäli tilalla epäillään vastustettavaa eläintautia, tilan tulee ottaa yhteyttä virkaeläinlääkäriin. Ennen lisäohjeiden saamista tulee välttää kaikkea ihmis- ja eläinliikennettä tilalle tai sieltä pois tai maidon kuljettamista pois tilalta. Epäily vastustettavasta eläintaudista voi syntyä myös eläinlääkärin toimesta sairasmatkan löydösten perusteella tai laboratorionäytteen vastauksen perusteella. Vastustettavista ja ilmoitettavista eläintaudeista tulee ilmoittaa aluehallintovirastoon eläinlääkäreiden toimesta. Ilmoitusaikataulu riippuu taudista. Lisäksi useista zoonooseista on ilmoitusvelvollisuus kunnan tartuntataudeista vastaavalle lääkärille. Eläinlääkärit voivat tehdä ilmoitukset johtavalle eläinlääkärille, mikäli hän on viivytyksettä tavoitettavissa. Johtava eläinlääkäri huolehtii ilmoitukset eteenpäin. Tautien luokittelun ja ilmoitusaikataulun eläinlääkärit voivat tarkistaa Ruokaviraston internetsivuilta.

Toiminta helposti leviävien eläintautien estämiseksi tehdään Ruokaviraston ja aluehallintoviraston ohjeistuksen mukaan. Lisäksi eläinlääkäreillä on autossa mukanaan ensivaiheen toimintaohjeet epäiltäessä helposti leviävää eläintautia. Eläintaudista riippuen taudin vastustustoimenpiteet voidaan tehdä osin tai kokonaan valtion kustannuksella. Korvauksia voidaan evätä tai alentaa, mikäli eläintautilainsäädäntöä on rikottu.

Eläintautiepidemia voi edellyttää poikkeavia järjestelyitä, kun osa eläinlääkäreistä tarvitaan taudinvastustustoimenpiteisiin. Toimintatapa on kuvattu Oulunkaaren ympäristöpalveluiden erityistilanne- ja valmiussuunnitelmassa.

8.1.1 VALMIUSELÄINLÄÄKÄRIT

Oulunkaaren ympäristöpalveluilla yksi eläinlääkäri on nimetty valmiuseläinlääkäriksi. Valmiuseläinlääkäri osallistuu vuosittain valmiuseläinlääkäreille kohdennettuun koulutukseen tarttuvista

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

eläintaudeista ja niihin varautumisesta. Tarttuvien eläintautien vastustoimenpiteisiin ryhtyvät ensisijaisesti valmiuseläinlääkärit. Jokaisen virkaeläinlääkärin tulee kuitenkin kyetä noudattamaan helposti leviävien eläintautien ensivaiheen toimintaohjeita, sillä tautiepäily voi tulla kenen tahansa virkaeläinlääkärin eteen ja hoidettavaksi.

8.1.2. TOIMINTA TODETTAESSA EHEC

EHEC on ilmoitettava eläintauti, mutta se käsitellään tässä yhteydessä taudin eläinlääkärille ja toisaalta tilalla aiheuttamien toimenpiteiden vuoksi. EHEC on nautojen ja muiden märehitijöiden ruoansulatuskanavassa esiintyvä kolibakteeri, jota voi ajoittain erittyä eläimen ulosteeseen. EHEC aiheuttaa ihmiselle tautia. EHECiä löydetään silloin tällöin teurastamoissa otetuissa seurantanäytteenotoissa. Tieto löydöksestä tulee kunnaneläinlääkärille aluehallintovirastosta. Tiedon saatuaan suoritetaan näytteenotto- ja taudinhallintatoimenpiteitä. Toimenpiteet suoritetaan myös silloin, kun ihmisen EHEC-tartunnan epäillään olevan peräisin kyseisestä pitopaikasta. Johtava eläinlääkäri pitää kirjaa siitä, että tarkastuskäynnit tulevat suoritetuiksi ajallaan.

8.2. PAKOLLISET TERVEYSVALVONTAOHJELMAT

Pakollisia terveystarkastusohjelmia ovat siipikarjan salmonellavalvontaohjelma ja sellaiseksi voidaan luokitella myös hyväksytyjen vesiviljelylaitosten pakollinen kalatautivalvonta. Muuta pakollista terveystarkastusta ovat sperman keräysasemalle tilalta myytävien sonnivasikoiden ja maidontuotantotilan yhteydessä olevan raakamaitoa myyvän elintarvikehuoneiston salmonellavalvonta. Pakolliseen salmonellavalvontaan liittyvistä näytteenotoista ja tarkastuksista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 316/2021. Salmonellavalvontavaatimus ei koske raakamaidon

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut

ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417

facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

myyntiä osana alkutuotannon toimintaa. Alkutuotannon toiminnaksi kuuluvana raakamaitoa voi myydä suoraan kuluttajalle enintään 2500 litraa vuodessa.

8.2.1. SIIPIKARJAN SALMONELLAVALVONTAOHJELMAN MUKAINEN TARKASTUS

25

Kanojen salmonellavalvontaohjelmaan kuulumisen on pakollista, kun munia toimitetaan muualle kuin vain yksityistaloudessa käytettäviksi. Ohjelma koskee myös broilereita, kalkkunoita ja hautomoita. Samaan salmonellavalvontaohjelmaan tulee kuulua myös, kun broilereita ja kalkkunoita teurastetaan tilalla alkutuotantopaikan yhteydessä elintarvikeketjuun toimitettaviksi. Toiminnasta on muistettava tehdä myös elintarvikehuoneiston rekisteröinti-ilmoitus kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle.

Tarkastuksen kulku ja salmonellavalvontaohjelman vaatimukset käyvät ilmi tarkastuslomakkeesta ja sen liitteenä olevasta ohjeesta. Lomake ja ohje löytyvät Ruokaviraston internetsivuilta. Ruokaviraston internetsivuilta löytyy myös lomake ”Ilmoitus tilalle saapuneesta parvesta”, jolla ilmoitetaan uusien lintujen tulosta ja samalla liitytään salmonellavalvontaohjelmaan. Toimintaa aloitettaessa tulee lisäksi muistaa muut vaadittavat ilmoitukset, joista kerrotaan tämän suunnitelman kohdassa 9. Eläinten merkitsemisen ja rekisteröinnin valvonta. Terveysvalvontaohjelmaan kuuluva tarkastuskäynti ja näytteenotto on toimijalle maksullinen

8.2.2. KALATAUTIVALVONTATARKASTUS

Ennen kalankasvatustoiminnan aloittamista toimijan tulee tehdä joko ilmoitus vesiviljelyrekisteriin ELY-keskukseen tai pitopaikalla tulee olla Ruokaviraston hyväksyntä. Lisätietoja vesiviljelylaitoksen

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

hyväksynnästä sekä rekisteri hyväksynnän saaneista vesiviljelypaikoista löytyy Ruokaviraston internetsivuilta. Muihin vaadittaviin ilmoituksiin liittyen katso kappale Eläinten rekisteröinnin ja merkitsemisen valvonta.

Vesiviljelylaitoksille tehdään säännöllinen tarkastus vastustettavien kalatautien varalta 1-4 vuoden välein. Tarkastustiheyden ja suoritettavan näytteenoton määrittelee aluehallintovirasto lainsäädännön, Ruokaviraston ohjeistuksen ja kunnista saadun riskinarviointitiedon perusteella.

Tarkastuksen kulku käy ilmi tarkastuskertomuslomakkeesta, joka löytyy nimellä ”Vesiviljelylaitoksen tarkastuskertomus” Ruokaviraston internetsivuilta. Samassa osoitteessa kohdassa ”Kalat ja ravut” olevista ohjeista ja lomakkeista ilmenevät keskeiset tarttuvien kalatautien hallintaan liittyvät ohjeet. Tarkastus, vastustettavien tautien varalta tehtävä näytteenotto ja näytteiden tutkiminen ovat maksuttomia.

8.2.3. SCARAPIENÄYTTEENOTTO RAATOKERÄILYALUEEN ULKOPUOLELLA

Oulunkaaren ympäristöpalveluiden toiminta-alueesta Pudasjärven ja Iin kunnat eivät kuulu raatokeräilyalueeseen. Tilalla kuolleiden ja lopetettujen yli 18 kuukauden ikäisten lampaiden ja vuohien scrapie-seuranta koskee tiloja, joissa on vähintään 50 uuhta tai kuttua ja jotka sijaitsevat raatokeräilyalueen ulkopuolella.

Kuolleista tai lopetetuista yli 18 kuukauden ikäisistä lampaista tai vuohista on yhden vuoden aikana tutkittava scrapien varalta vähintään yksi eläin. Jos tilalla ei kuole eikä siellä lopeteta yhtään yli 18 kuukauden ikäistä eläintä vuoden aikana, näytettä ei tarvitse lähettää. Eläintenpitäjän on ilmoitettava eläimen kuolemasta tai lopettamisesta kunnaneläinlääkärille, joka huolehtii näytteenotosta ja lähetyksestä Ruokavirastoon. Eläintenpitäjän tulee sopia lampaan pään toimittamisesta eläinlääkärin

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut

ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417

facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

vastaanotolle näytteen ottamiseksi. Tarvittaessa eläinlääkärin voi myös tilata käymään tilalla ottamassa näytteet. Halutessaan eläintenpitäjä voi huolehtia pään lähettämisen tutkittavaksi kokonaisuudessaan itse. Ohje pään lähettämisestä tutkimukseen löytyy Ruokaviraston nettisivuilta.

Näytteenotto on eläintenpitäjälle maksutonta, mutta pakollista. Eläinlääkäri saa korvauksen valtion maksamana eläintautitehtävänä.

27

8.2.4. HIRVIELÄINTEN NÄIVETYSTAUTINÄYTTEENOTTO

Norjassa tehtyjen CWD-löydösten seurauksena Suomessa toteutettiin vuosina 2018-2020 erityinen seurantaohjelma, jossa tutkittiin noin 3000 hirvieläintä. Sairaiden ja itsestään kuolleiden yli vuoden vanhojen hirvieläinten seuranta jatkuu edelleen. Jos maastosta löytyy itsestään kuollut hirvieläin, löydöksestä tulee olla yhteydessä kunnaneläinlääkəriin. Kunnaneläinlääkäri huolehtii tarvittavien näytteiden ottamisesta ja lähettämistä Ruokavirastoon.

8.3. VAPAAEHTOISET TERVEYSVALVONTAOHJELMAT

Vapaaehtoisia terveystvalvontaohjelmia ovat lampaiden maedi-visna -taudin ja vuohien CAE-taudin valvontaohjelmat sekä kalojen BKD-valvontaohjelma. Aluehallintovirasto myöntää ohjelmaan kuuluville tautivapauden astetta kuvaavan terveystluokan. Tarkastukset tehdään kunnaneläinlääkärin toimesta.

8.3.1. LAMPAIDEN JA VUOHIEEN MAEDI-VISNA- TAI CAE-NÄYTTEENOTTO

Vuohi- ja lammastilat voivat itse päättää haluavatko kuulua maedi-visna/CAE-valvontaohjelmaan. Kuuluminen voi olla tarpeen erityisesti siitoseläinkauppaa käyville tiloille. Ohjelmaan kuuluvien tilojen lampaat ja vuohet tutkitaan säännöllisesti vasta-aineiden varalta. Tila julkistetaan vapaaksi (terveysluokka 1) kolmen 12-18 kuukauden välein otetun vasta-ainenegeatiivisen tutkimustuloksen jälkeen. Ohjelmaan kuuluvat tilat voivat ostaa lampaita ja vuohtia vain terveysluokkaan 1 kuuluvista pitopaikoista (lähde: Ruokavirasto).

28

Tarkastuksen kulku käy ilmi tarkastuskertomuslomakkeesta nimeltään ”Maedi-visna ja CAE terveysvalvonnan tarkastuskertomus” joka löytyy Ruokaviraston nettisivuilta. Tarkastus, näytteenotto ja näytteiden tutkiminen ovat maksullisia.

8.3.2. KALOJEN BKD-OHJELMAN MUKAINEN TARKASTUS

Vapaaehtoiseen BKD:n terveysvalvontaan voidaan liittää sisävesialueen pitopaikka, jossa kasvatetaan lohikaloja tai niiden sukusoluja istutettavaksi tai siirrettäväksi toiseen pitopaikkaan jatkokasvatusta varten. Kala-alan toimijat voivat tarkastaa laitoksen BKD-ohjelmaan kuulumisen ja myönnetyn terveysluokan ennen kalojen vastaanottamista toiselta laitokselta Ruokaviraston ylläpitämästä rekisteristä (rekisteri hyväksynnän hyväksynnän saaneista vesiviljelypaikoista).

Tarkastuksen kulku ja käytettävä lomake ovat samoja kuin vesiviljelyeläinten pakolliseen terveysvalvontaan kuuluvassa tarkastuksessa. Tarkastus on maksullinen paitsi niinä vuosina, kun se voidaan tehdä kalojen pakollisen tautivalvonnan tarkastuskäynnin yhteydessä.

9. ELÄINTEN MERKITSEMISEN JA REKISTERÖINNIN VALVONTA

Eläinten merkitsemisen ja rekisteröinnin valvontaa suorittavat ELY-keskusten tarkastajat. Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkärit valvovat ja ohjeistavat merkintä- ja rekisteröintiasioissa tila- ja valvontakäyntien yhteydessä. Vakavissa eläinten rekisteröinnin ja merkitsemisen puutteissa (esimerkiksi korvamerkkien puuttuminen useilta eläimiltä) eläinlääkärit voivat tehdä ilmoituksen aluehallintovirastoon tai ELY-keskukseen.

Lain vaatima velvollisuus rekisteröidä eläinten pitopaikat koskevat seuraavia eläimiä: nautaeläimet, sikaeläimet, lammaseläimet, vuohieläimet, siipikarja, hevoseläimet, turkiseläimet, kameli- ja hirvieläimet, kalat, äyriäiset, nilviäiset, mehiläiset ja kimalaiset, tuotantokanit, muut maaeläimet, pois lukien lemmikkieläimiä pitävät kotitaloudet ja eläinlääkärien vastaanotot ja klinikat. Maaeläinten pitopaikkojen rekisteröinti tehdään kotikunnan maaseututoimeen tai Ruokaviraston ylläpitämässä Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisterin sähköisen asiointin sovelluksessa. Rekisteröityminen vesieläinten pitäjäksi tehdään vesiviljelyrekisteriin.

9.1. MUUT ELÄINTENPITOON LIITTYVÄT LUVAT JA ILMOITUKSET

Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteröintien lisäksi kalankasvatukseen tarvitaan usein vesitalous- ja ympäristölupa. Lupaviranomainen kalankasvatuksen edellyttämissä vesitalous- ja ympäristölupa-asioissa on aluehallintovirasto.

Tietyn kokorajan alittaville eläinsuojille ilmoitusmenettely mukaisen päätöksen tai ympäristöluvan myöntää kunta toimivaltaisen viranomaisen ollessa Oulunkaaren ympäristölautakunta. Lisätietoja internetosoitteesta Oulunkaaren ympäristöpalveluiden Ympäristönsuojelun internetsivuilta <https://www.pudasjarvi.fi/ymparistoterveys-ja-elaimet/ymparistonsuojelu/>.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • [pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut](https://www.pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut)
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Useimmissa tapauksissa eläimille syötetään rehuna tilalla tuotettua karkearehua. Tällöin tulee muistaa tehdä maksuton rekisteröityminen myös rehualan alkutuotannon toimijaksi lomakkeella F, joka löytyy internetosoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/rehut/rehualan-lomakkeet/>

Mikäli eläimet tulevat rakennukseen, jonka käyttötarkoitus muuttuu alkuperäisestä, voi olla tarpeen selvittää kunnan rakennusvalvonnasta edellyttääkö muutos rakennuslupaa. Myös aitaus tai rakennelma etenkin asemakaava-alueella voi edellyttää ilmoitusta tai lupaa rakennusvalvontaviranomaiselta.

Kun kotieläintenpito aloitetaan tuotantotarkoituksessa, tulee Oulunkaaren ympäristöpalveluille tehdä myös alkutuotantoilmoitus, josta kerrotaan Oulunkaaren ympäristöpalveluiden Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman elintarvikevalvontaa koskevassa osassa.

10. ELÄINTEN LÄÄKITSEMISEN VALVONTA

Eläinten lääkitsemisen valvonta tehdään pääasiassa aluehallintoviraston toimesta. Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkäreiden toimesta eläinlääkkeiden käytön ja lääkekirjanpidon tarkastuksia tehdään muutamalla tilalla vuodessa aluehallintoviraston erillisestä määräyksestä. Tällainen tarkastus voidaan määrätä suositettavaksi tilalle esimerkiksi antibioottivahingon seurauksena, eli kun antibioottia sisältävää maitoa on päätynyt meijeriin.

Eläinlääkkeiden varalle luovuttamisen edellytyksistä on kerrottu kappaleessa 16.4. Lääkkeiden luovuttaminen varalle. Laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014) mahdollistaa lääkkeiden luovutuksen varalle tavanomaisesti esiintyvien ja helposti tunnistettavissa olevien sairastapausten hoitoon Nasevaan kuuluvilla tiloilla, joilla on terveydenhuoltosopimus. Lääkkeiden luovuttaminen varalle

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

edellyttää säännölliset eläinlääkärikäynnit tilan terveydenhuollosta vastaavan eläinlääkärin toimesta. Terveydenhuollosta vastaava eläinlääkäri laatii tilalle kirjallisen terveydenhuoltosuunnitelman, joka sisältää maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa nro 17/14 vaadittavat tiedot. Terveydenhuoltosuunnitelma päivitetään vuosittain.

11. SISÄMARKKINAKAUPAN, VIENNIN JA TUONNIN VALVONTA

Rekisteröityneiden kaupallisten toimijoiden sisämarkkinakauppaa, jolla tarkoitetaan tuontia ja vientiä EU-maasta toiseen, ja kolmasmaatuontia eli tuontia EU:n ulkopuolisista maista, seuraa johtava eläinlääkäri TRACES NT-järjestelmän ilmoitusten kautta. Osaan tunneista kohdistetaan tarkastuksia. Eläinlääkärit tekevät passiivista sisämarkkinakaupan ja kolmasmaatuonnin valvontaa myös potilastyön yhteydessä.

11.1. TUONTIVAATIMUKSET

Eläimen tai eläinperäisten elintarvikkeiden tuontia suunnittelevan tulee itse selvittää tuontivaatimukset ennen tuontia. Tuontivaatimuksista löytyy lisätietoja Ruokaviraston internetsivuilta. Eläinlääkärit voivat avustaa tuontivaatimusten selvittämisessä, mutta viime kädessä vastuu tuontivaatimusten selvittämisestä ja täyttämisestä on aina tuojalla.

11.2. TRACES NT -JÄRJESTELMÄN MUKAISEN SISÄMARKKINAKAUPAN TUONNIN TARKASTUS

TRACES NT -järjestelmän mukaisen sisämarkkinakaupan tuonnin tarkastuksia tehdään osalle tuontieristä. Tarkastuksessa tarkastetaan mm. seuraavat asiat: asiakirjat eli terveystodistus, hevosten osalta tunnistusasiakirja, eläinten merkitseminen (esimerkiksi hevosella mikrosiru, naudoilla korvamerkki), eläinten tunnistetietojen täsmäämien terveystodistuksen tietoihin, eläin tarttuvien tautien kliinisten merkkien varalta ja kuljetusajankohta suhteessa terveystodistuksen päiväkseen. Lisäksi voidaan tarkastaa eläinsuojeluvalvonnan osalta se, onko kuljettajalla eläinkuljettajalupa. Lisäksi voidaan tarkastaa rekisteröityminen tuojaksi ja luettelo tuonneista viimeisen kahden vuoden ajalta.

Tarkastuksesta laaditaan tarkastuskertomus ja tuontierä kirjataan TRACES NT -järjestelmään tarkastetuksi täyttämällä tuontia koskeva valvontaosio. Tarkastus on maksuton paitsi, jos säädöksiä on rikottu.

11.3. EPÄILY LAITTOASTA TUONNISTA

Epäily laittomasta tuonnista voi syntyä esimerkiksi eläinlääkärin hoitaessa pieneläintä vastaanotolla tai kansalaiselta tai toiselta viranomaiselta tulleen ilmoituksen perusteella.

Eläinlääkärit voivat tehdä epäilyilmoitukset ja ohjata mahdolliset aluehallintovirastolta tulleet tuonteihin liittyvät toimenpidepyynnöt johtavalle eläinlääkärille, mikäli hän on viivytyksettä tavoitettavissa. Päätökset vaadittavista näyteenotoista, palautuksesta tai lopetuksesta tekee aluehallintoviraston läänineläinlääkäri, kun kyseessä on sisämarkkinakauppa eli toinen EU-maa ja Ruokavirasto, kun kyseessä on kolmasmaa.

Laittomasta sisämarkkinakaupan tai kolmasmaatuonnin tuontierästä toimijalle voi koitua maksettavaksi huomattaviakin uusintatarkastus-, näytteenotto-, palautus- ja lopetuskustannuksia.

11.4. VIENTI

11.4.1. TERVEYSTODISTUKSEN MYÖNTÄMINEN SISÄMARKKINAVIENNISSÄ

Sisämarkkinaviennissä toimijan on pyydettävä valvovalta kunnaneläinlääkäriltä lähetettävien MMMa 1024/2013 liitteen 2 mukaisten erien tarkastamista (poikkeuksena erät, joiden vientiin liittyvät tarkastukset ja asiakirjat voi tehdä myös toimija tai muu kuin virkaeläinlääkäri).

Kunnaneläinlääkäri tarkastaa lähetyksen ennen vientiä ja laatii tarkastuksen perusteella kyseisen eläinlajin ja tuotteen tiedot sisältävän terveystodistuksen TRACES NT-järjestelmässä (EtL 64 ja 66 §, MMMa 1024/2013 5 ja 7 §).

Pääsääntöisesti terveystodistuksen I-osan täyttäminen on toimijan tehtävä, kunnaneläinlääkäri kuitenkin tarkastaa ja tarvittaessa korjaa toimijan laatiman I-osan. Jos toimija ei ole rekisteröitynyt TRACES NT -järjestelmään, jää myös terveystodistuksen I-osan täyttäminen tarkastavan kunnaneläinlääkärin tehtäväksi terveystodistuksen (II-osa) lisäksi. Toimija on velvollinen antamaan tarvittavat tiedot eläinlääkärille ja vastaa antamistaan tiedoista. Toimenpiteet tehdään toimijan kustannuksella. Todistuksen voi viedä TRACES NT -järjestelmään myös toinen virkaeläinlääkäri. Tarkastanut kunnaneläinlääkäri kuitenkin leimaa ja allekirjoittaa lähetystä seuraavan todistuksen. Muun valvonnan yhteydessä on hyvä tarkastaa, että toimija ylläpitää Eläinterveys säännösten (asetus 2016/429) artikla 102 mukaisesti siirtoluetteloa.

Rekisteröity hevonen ei tietyin ehdoin tarvitse terveystodistusta kilpamatkoilla Pohjoismaissa.

Virkaeläinlääkärit seuraavat mahdollista eristä vastaanottajamaassa saatavaa palautetta ja reagoivat siihen. Esim. TRACES-terveystodistuksen valvonta eli III-osion täyttö TRACES-järjestelmän kautta.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

11.4.2. TERVEYSTODISTUKSEN MYÖNTÄMINEN VIENNISSÄ EU:N ULKOPUOLELLE

EU:n ulkopuolelle eläimiä tai eläimistä saatuja tuotteita vievien tulee rekisteröityä Ruokavirastoon viejäksi. Viejä pyytää kunnaneläinlääkäriltä tarkastusta ja selvittää vientiehdot. Viejän on varmistettava, että viennin kohdemaan vaatimat ehdot viennille täyttyvät. Jos kyseisten eläinten tai tuotteiden viennistä on tehty sopimus kohdemaan ja Suomen tai EU:n välillä, viennissä on noudatettava tämän sopimuksen ehtoja ja viennissä on käytettävä eläinterveystodistusta, joka sisältää sopimuksessa todistukseen merkittäväksi sovitut tiedot.

Muussa tapauksessa viejä selvittää eläinlääkintätodistukseen sisältyvät vaatimukset kohdemaan viranomaisilta joko suoraan tai kohdemaassa toimivan tuojan avustuksella. Ruokavirasto laatii eläinlääkintätodistusten mallit kohdemaan ehtojen pohjalta. Lemmikkejä vietäessä myös kunnaneläinlääkäri voi laatia todistuksen viejän selvittämien ehtojen pohjalta. Tyhjät turvapaperiset todistuslomakkeet (ei koske mm. lemmikkejä eikä tuliaisten vientiä) tilataan Ruokavirastosta. Kunnaneläinlääkärin tulee pitää kirjaa myöntämistään turvapaperipohjalle tulostetuista eläinterveystodistuksista.

Venäjän/Euraasian talousliiton lisäksi EU-tasolla on neuvoteltu harmonisoiduista vientiehdoista mm. USA:n, Iso-Britannian ja Kanadan kanssa. Jos vietävälle tuotteelle tai eläimelle löytyy EU/kohdemaan sopima todistusmalli TRACES -järjestelmästä (mm. Venäjä, Iso-Britannia, Ukraina, Kanada, Chile, Uusi-Seelanti, Meksiko), vientitodistus on laadittava TRACES-järjestelmässä.

Sähköisiä järjestelmiä käytettäessä erää seuraa alkuperäinen, eläinlääkärin leimaama ja allekirjoittama sähköisestä järjestelmästä tulostettu todistus, ellei kohdemaan kanssa ole sovittu sähköisten todistusten käytöstä.

12. ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

Eläinsuojelutarkastuksia tehdään epäilyilmoitusten perusteella sekä ilman epäilyä eläinsuojelulainsäädännön nojalla ilmoituksen varaisiin kohteisiin. Lisäksi voidaan tehdä aluehallintoviraston määräyksestä projektityyppisesti tiettyä toimintatyyppiä koskevia eläinsuojelutarkastuksia. Eläinsuojelutarkastus voidaan suorittaa myös silloin, jos muun tarkastuksen yhteydessä syntyy epäily eläinsuojelusäädösten rikkomisesta.

35

12.1. EPÄILYYN PERUSTUVA ELÄINSUOJELUTARKASTUS

Suurin osa tehtävistä eläinsuojelutarkastuksista on epäilyilmoitukseen perustuvia. Ilmoitus voi tulla huolestuneelta kansalaiselta tai toiselta viranomaiselta. Ilmoituksen voi tehdä nimettömänä, eikä nimelläkään tehdyn ilmoituksen tekijää paljasteta ilmoituksen kohteelle. Tieto ilmoittajasta voidaan antaa poliisille tilanteessa, jossa on rikosepäily kiusantekomielessä tehdyistä toistuvista aiheettomista ilmoituksista.

Ilmoituksesta seuraa pääsääntöisesti eläinsuojelutarkastus. Tarkastus voidaan jättää uuden ilmoituksen varaan, mikäli kohde on vasta tarkastettu vastaavan ilmoituksen takia eikä tarkastuksella ole havaittu eläinsuojelulainsäädännön vastaista menettelyä. Joskus ilmoitus koskee häiritsevää koiran haukkumista, tai kyse on naapuririidasta, joka kärjistyy eläinsuojeluilmoituksen tekemiseen. Näissä oikeampi taho ilmoituksen tekemiselle on usein isännöitsijä tai poliisi.

Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus tehdään pääsääntöisesti ennalta ilmoittamatta. Tarkastuksessa tarkastetaan eläinten pito-olosuhteiden ja hoidon säädöstenmukaisuus. Mikäli säädöksiä on rikottu, asianomaista kuullaan suullisesti tai kirjallisesti ja asiassa tehdään hallintopäätös kuulemisessa annettu vastaus huomioiden. Päätöksessä määrätään korjaamaan eläinsuojelusäädösten

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

vastaiset puutteet annetussa määräajassa. Päätös toimitetaan asianosaiselle todisteellisesti ja siihen liitetään valitusosoitus.

Mikäli kyseessä on tapaus, jossa eläinten hyvinvoinnin turvaaminen edellyttää nopeita toimenpiteitä, viranomaisen voi ryhtyä eläinsuojelulain mukaisiin kiiretoimenpiteisiin. Ne voivat tarkoittaa esimerkiksi hoidon hankkimista muualta tai eläimen lopettamista. Kiiretoimenpiteet tehdään omistajan kustannuksella. Kiiretoimenpiteet voidaan tehdä myös omistajaa kuulematta, mikäli kuuleminen ei ole viivytyksettä mahdollista.

Tarvittaessa eläinsuojelutarkastukseen voidaan pyytää poliisilta virka-apua. Virka-apupyyntö tulee tehdä kiireettömässä tapauksissa kirjallisesti sähköpostitse virka-apupyyntöön tarkoitettulla lomakkeella. Kiireellisissä tapauksissa, etenkin jos tarkastuksen tekijän turvallisuus on uhattuna, tulee soittaa yleiseen hätänumeroon (112).

Eläinsuojelutarkastuksesta laaditaan aina tarkastuskertomus. Tarkastuskertomus ja/tai hallintopäätös voidaan kirjoittaa joko kohteessa tai toimistolla jälkikäteen. Eläinsuojelutarkastuskertomukset ja -päätökset tallennetaan sähköiseen asiakirjojen hallintajärjestelmään (Dynasty). Eläinsuojelutarkastuskertomukset ja -päätökset lähetetään aina sähköpostitse tiedoksi aluehallintoviraston läänineläinlääkäreille. Lisäksi eläinsuojelupäätökset lähetetään aina tiedoksi poliisille. Eläinsuojelupäätös toimitetaan asianosaiselle aina todisteellisesti tiedoksi. Tarkastuskertomus voidaan lähettää omistajalle tavanomaisena postina tai omistajan luvalla myös sähköpostitse.

12.1.1. ELÄINSUOJELUTOIMENPITEISSÄ TARVITTAVIA YHTEYSTIETOJA:

Löytöeläinhuoltoilla on velvollisuus ottaa vastaan kunnan löytöeläimet, mutta väliaikaisen maksullisen hoidon tarjoamismahdollisuutta eläinsuojelutapauksissa voi tiedustella. Löytöeläinhuoltoloiden yhteystiedot:

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

li: Kuivaniemen koirahoitola p. 040 7200 506

Pudasjärvi: Christa van der Vegt, p. 046 887 2786

Vaala, Utajärvi: Sari Lukkari p. 050 554 7508

37

12.2. ILMOITUKSENVARAISEN KOHTEEN ELÄINSUOJELUTARKASTUS

Tietystä eläintenpidosta tulee tehdä ilmoitus aluehallintovirastoon eläinsuojelulainsäädännön perusteella. Toiminta voi edellyttää myös muita muun lainsäädännön perusteella tehtäviä ilmoituksia tai lupia, joista kerrotaan kappaleessa 9. Eläinten merkitsemisen ja rekisteröinnin valvonta. Ilmoitus aluehallintovirastolle tulee tehdä seuraavanlaisesta eläinsuojeluasetuksen 26 § mukaisesta eläintenpidosta:

- koirien, kissojen tai muiden seura- ja harrastuseläinten säännöllinen kaupanpitäminen tai välittäminen
- koirien tai kissojen kasvattaminen, kun omistajalla tai haltijalla on kasvatettavanaan vähintään kuusi siitosnarttua, jotka ovat penikoineet ainakin kerran
- koirien tai kissojen hoitoon, säilytykseen tai koulutukseen ottaminen, jos samanaikaisesti ja säännöllisesti otetaan hoidettavaksi, säilytettäväksi tai koulutettavaksi vähintään kuusi viiden kuukauden ikäistä koiraa tai kissaa
- ravi- tai ratsuhevosten tai muiden vastaavien seura- tai harrastuseläiminä pidettävien eläinten kasvattaminen, vuokraaminen, ottaminen säilytettäväksi tai hoidettaviksi, valmennettaviksi tai koulutettaviksi tai opetuksen antaminen mainittujen eläinten käytössä ja käsittelyssä, jos täysikasvuisia eläimiä on yhteensä vähintään kuusi
- muu vastaava ammattimainen tai laajamittainen seura- ja harrastuseläinten pito

Ilmoituslomake löytyy Suomi.fi -palvelusta. Ilmoitusvelvollisuus tulee eläinsuojelulain (247/1996) 21, 23 ja 24 pykälistä. Ilmoitus tulee tehdä myös riistanhoidollisin tarhan (mm. fasaanit, sinisorsat) pidosta.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Eläinsuojelulainsäädännön perusteella ilmoituksenvaraisiin kohteisiin tehdään eläinsuojelutarkastus ilman epäilyä vuosittain. Tarkastuksen kulku on vastaava kuin epäilyyn perustuvassa eläinsuojelutarkastuksessa.

12.3. EU-ELÄINSUOJELUTARKASTUKSET

Koko Euroopan unionin alueella on säädetty tehtäviksi otantaan perustuen ns. EU-eläinsuojelutarkastuksia. Tarkastukset tehdään aluehallintoviraston toimesta.

12.4. ELÄINKULJETTAJALUPA

Yli 65 km pituisiin muihin kuin laitumien välisiin ja eläinlääkärin vastaanotolle tehtäviin kaupallisiin eläinkuljetuksiin tarvitaan eläinkuljettajalupa. Lupaa voi edellyttää yksikin vuosittainen omien teuraseläinten kuljettaminen teurastamolle tai hevosen kuljettaminen raveihin, mikäli toiminta on kaupallista. Kaupallisuuden kriteeriksi voi riittää kilpailussa olevat rahapalkinnot tai toiminnan harjoittaminen osana yrityksen kuten maatilan toimintaa. Viranomainen voi antaa tulkintaohjeita siitä tarvitaanko lupaa.

Luvan hakeminen on monivaiheinen: Eläinlajista riippuen pääsääntöisesti edellytetään ensin päivän kestävää hyväksytyyn tahon järjestämää koulutusta ja eläinlajista riippuen mahdollisesti pätevyystodistuksen hakemista aluehallintovirastolta koulutuksen perusteella. Sen jälkeen voidaan hakea varsinaista eläinkuljettajalupaa. Luvan myöntää aluehallintovirasto ja se on maksullinen. Myös koulutus ja pätevyystodistukset ovat maksullisia.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Eläinlääkärit valvovat eläinkuljettajalupavaatimuksen täyttämistä muun eläinsuojeluvalvonnan yhteydessä. Alkuvaiheessa toimijaa voidaan ohjata eläinkuljettajaluvan hankkimiseen etenkin, jos kyseessä on tulkinnanvarainen tapaus eikä luvan tarve ole ollut ilmeistä. Selvät tapaukset johtavat hallintopäätöksen tekemiseen asiassa. Eläinsuojelupäätösmenettely on kuvattu lyhyesti kappaleessa 12.1. Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus.

Eläinlääkäreitä ohjeistetaan kirjaamaan eläinkuljettajaluvan tarvetta koskevat havainnot eläinsuojelutarkastuskertomukseen sekä pyynnön siitä, että aluehallintovirasto arvioi luvan tarpeen ja on tarvittaessa yhteydessä toimijaan.

12.5. KELPOISUUS ELÄINTEN LOPETTAMISEEN

Eläinten lopettaminen teurastamossa tai muulla tavoin ammattimaisesti muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta edellyttää koulutusta ja sen perusteella myönnettävää kelpoisuustodistusta. Kelpoisuustodistuksen myöntää aluehallintovirasto. Eläinlääkärit valvovat kelpoisuustodistusvaatimusten täyttämistä muun eläinsuojeluvalvonnan yhteydessä.

Alueella sijaitsevan kahden poroteurastamon eläinsuojeluvalvontaa - niin kuin muutakin valvontaa ja lihantarkastusta - tekevät Lapin aluehallintoviraston osa-aikaiset poronlihantarkastuseläinlääkärit. Toiminnan kausiluonteisuudesta johtuen viranhaltijat ovat Oulunkaaren ympäristöpalveluiden alueella käytännössä samoja kuin kunnan viranhaltijat.

12.6. ELÄINSUOJELUVALVOJAT

Eläinsuojeluviranomaisten, joita ovat aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri, läänineläinlääkäri ja terveystarkastaja, lisäksi eläinsuojelutarkastuksia ovat oikeutettuja tekemään aluehallintoviraston valtuuttamat koulutetut eläinsuojeluvalvojat.

Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkäriin avustajat ovat käyneet Ruokaviraston eläinsuojeluvalvojakurssin ja aluehallintovirasto on valtuuttanut heidät eläinsuojeluvalvojiksi tekemään tarkastuksia yhdessä virkaeläinlääkäriin kanssa Oulunkaaren ympäristöpalveluiden palveluksessa. Eläinsuojeluvalvoja ei voi antaa määräyksiä tai kieltoja.

Alueella toimii neljä Suomen Eläinsuojeluyhdistys Liiton (SEY) eläinsuojeluneuvojaa, jotka eivät kuitenkaan ole viranomaisia.

13. ELÄIMISTÄ SAATAVIIN SIVUTUOTTEISIIN LIITTYVÄ VALVONTA

13.1. HAASKAKÄYTÖSTÄ ILMOITTAMINEN

Toimijan tulee ilmoittautua haaskapaikkarekisteriin ennen haaskatoiminnan aloittamista. Ilmoituksen toiminnan aloittamisesta, lopettamisesta tai toiminnan muutoksista voi tehdä ilmaiseksi Ruokaviraston julkaiseman eläintenpitäjä-, pitopaikka- ja haaskapaikkarekisterin sähköisen asiointin sovelluksen kautta. Vaihtoehtoisesti toimija voi toimittaa haaskan rekisteröintilomakkeen sijaintikunnan kunnaneläinlääkärille rekisteröitäväksi. Kunnaneläinlääkärille toimitettu ilmoitus on maksullinen. Lisäksi käyttöilmoituslomakkeella tulee ilmoittaa uuden haaskamateriaalin viemisestä haaskapaikalle kolme kertaa vuodessa. Eläinlääkärit ohjaavat ilmoitukset johtavalle eläinlääkärille. Ruokaviraston internetsivuilta löytyy tietoa haaskakäyttöön sallituista eläinten raadoista sekä lomake käyttöilmoituksen tekemiseksi.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

13.2. KUOLLEIDEN ELÄINTEN HAUTAAMINEN

Itsestään kuolleet lemmikkieläimet ja kuolleena syntyneet tuotantoeläimet saa haudata maanomistajan luvalla koko maassa. Lemmikkieläimet voidaan toimittaa tuhkattaviksi eläinkrematorioon Pudasjärven ja Iin vastaanotoilta. Vaalassa ja Utajärvellä ei ole vastaavaa palvelua, vaan kuljetus tulee järjestää krematorioon itse viemällä tai esimerkiksi Matkahuollon kautta lähettämällä. Tuhkaaminen on maksullista. Pudasjärvellä on myös lemmikkieläinten hautausmaa.

Muut tuotantoeläimet sekä teurastusjäte - mukaan lukien kotiteurastusjäte - tulee toimittaa raatokeräilyyn keräilyalueella, jota on Oulunkaaren ympäristöpalvelujen alue lukuun ottamatta Pudasjärveä ja Iitä. Viimeksi mainitut kunnat luetaan syrjäiseen alueeseen, jossa hautaaminen on sallittua. Tuotantoeläinten hautaamisesta tulee pitää kirjaa, mutta siitä ei tarvitse tehdä ilmoitusta kunnaneläinlääkärille.

Hautaaminen ei ole suositeltavaa pohjavesialueelle, alle 250 metrin etäisyydelle kaivosta, vedenottamon suoja-alueelle tai vesistöön viettävään rinteeseen. Kuollut eläin tulee haudata vähintään metrin syvyyteen ja on peitettävä heti, niin ettei luonnoneläimet pääse käsiksi haudattuun eläimeen.

13.3. SIVUTUOTTEISIIN LIITTYVÄT TARKASTUKSET

Kunnan suorittamia sivutuotevalvonnan tarkastuksia ovat rekisteröityjen haaskapaikkojen tarkastukset, epäiltyjen laittomien haaskojen tarkastukset sekä eläinperäisten sivutuotteiden, pääasiassa kuolleiden tuotantoeläinten, sallittuun ja epäiltyyn laittomaan hautaamiseen kohdistuvat tarkastukset. Hautaamisen tarkastuksessa tarkastetaan hautauspaikka- ja tapa sekä hautaamisesta pidettävä kirjanpito.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Rekisteröityihin haaskapaikkoihin kohdistetaan suunnitelmallista valvontaa. Tavoitteena on tarkastaa vähintään 2 rekisteröityä haaskapaikkaa vuodessa. Lisäksi tarkastetaan ilmoitusten perusteella laittomiksi epäillyt haaskapaikat sekä huonoa tai kiellettyä hautaamista koskevat ilmoitukset.

Sivutuotealan laitokset tarkastetaan Ruokaviraston laatiman tarkastussuunnitelman mukaisella aikataululla. Oulunkaaren ympäristöpalveluiden toimialueella ei tällä hetkellä ole yhtään sivutuotelaitosta.

Rekisteröityjen ja hyväksytyjen kohteiden tarkastukset ovat maksullisia. Muiden kohteiden tarkastus on maksullinen siinä tapauksessa, että sivutuotelainsäädäntöä on rikottu.

14. TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN VALVONTA

Täydentävien ehtojen noudattaminen on EU:n viljelijöille maksamien suorien tukien ja tiettyjen EU:n osittain rahoittamien tukien täysimääräisen maksamisen edellytyksenä. Niiden tavoitteena on taata turvallisilla tuotantomenetelmillä tuotettujen elintarvikkeiden korkea laatu, varmistaa viljelyn pellon hoito hyvän maatalouskäytännön mukaisesti, varmistaa että tuotannon ulkopuolelle jäävät pellot pysyvät viljelyn ja ympäristön kannalta hyvässä kunnossa ja eläinten hyvinvoinnin edistäminen.

Täydentävien ehtojen valvontaa tekevät ELY-keskus ja aluehallintovirasto. Oulunkaaren ympäristöpalveluissa kaikki eläinsuojelu- ja alkutuotannon hygieniatarkastuskertomukset lähetetään viipymättä myös aluehallintovirastoon, jossa arvioidaan mahdolliset indikaattoririkkomukset, joista voi seurata tukiseuraamuksia.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

15. ELÄINLÄÄKÄREIDEN SUORITTAMA ELINTARVIKEVALVONTA

Eläinlääkärit tekevät alkutuotannon hygieniatarkastukset maataloilla. Johtava eläinlääkäri tekee laitosvalvonnan liha-alan laitoksissa ja valvoo pääasiassa eläinperäisiä elintarvikkeita käsitteleviä ilmoitettuja elintarvikehuoneistoja. Eläinlääkäreiden suorittama elintarvikevalvonta on kuvattu Oulunkaaren ympäristöpalveluiden ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmassa.

16. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN

16.1. PERUSELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

Oulunkaaren ympäristöpalvelut järjestää peruseläinlääkäripalvelut virka-aikana ja kiireellisen eläinlääkäriavun ympärivuorokautisesti. Kiireelliset eläinlääkäripalvelut järjestetään kuntalaisten lisäksi toimialueen vapaa-ajanasukkaille ja matkailijoille. Kiireettömien palveluiden tarjoamista edellytetään vain kuntalaisille, mutta eläinlääkärit voivat halutessaan ottaa vastaan vastaanotolla myös muista kunnista tulevia potilaita. Sairasmatkoja eläinlääkärit voivat vakuutusturvasta johtuen tehdä kunnaneläinlääkärinä vain Oulunkaaren ympäristöpalvelujen alueella.

Kiireellisen, eläimen henkeä uhkaavan tai kovaa jatkuvaa kipua aiheuttavan sairauden, hoidon saatavuustavoite on, että vähintään 90 % potilaista saa hoitoa kolmen tunnin kuluessa yhteydenotosta. Tällaisiksi kiireellisiksi tapauksiksi katsotaan mm. kohdun esiinluiskahdus, poikimahalvaus tai pieneläimen vakava loukkaantuminen esimerkiksi auton alle jäämisen seurauksena. Päivystyspuhelinnumeroon vastaava eläinlääkäri arvioi tarvitseeko eläin hoitoa päivystysaikana vai voiko tapaus odottaa seuraavaan virka-aikaan.

Kiireellisen, mutta ei eläimen henkeä uhkaavan eikä kovaa jatkuvaa kipua aiheuttavan sairauden hoidon saatavuustavoitevasteaika on, että vähintään 90 % potilaista saa hoitoa viimeistään

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

seuraavana arkipäivänä. Tällaisiksi tapauksiksi katsotaan esimerkiksi koiran äkillinen korvatulehdus, ihotulehdus tai silmätulehdus.

Kiireettömän hoidon tavoitevasteaika on vastaanottoajan järjestyminen viikon kuluessa yhteydenotosta ja kiireettömän leikkausajan tai terveydenhuoltokäynnin järjestyminen kolmen viikon kuluessa yhteydenotosta. Kiireettömiksi tapauksiksi katsotaan esimerkiksi pieneläimen pitkäaikainen iho-ongelma, hitaasti lisääntynyt runsas juominen ja kotieläinten hedelmällisyshoidot.

Eläinlääkärit voivat sopia puheluiden ja kiireellisten tapausten ohjaamisesta toiselle eläinlääkärille ollessaan varattuina ajanvarausperusteiseen työhön, millä toisaalta varmistetaan kiireavun tarjoaminen ja toisaalta ajanvarausperusteista työtä tekevän eläinlääkärin häiriötön työskentely. Vaalan eläinlääkäri voi tarvittaessa toteuttaa vastaavaa järjestelyä samalla päivystysalueella työskentelevien Ympäristöpalvelut Helmen eläinlääkäreiden kanssa.

Pohjoisella Pudasjärven ja lin muodostamalla päivystysalueella on käytössä keskitetty yhteydenottopuhelinnumero, johon tulevat puhelut ohjautuvat päivystävälle eläinlääkärille. Ohjauksen muutokset tehdään eläinlääkärin avustajien toimesta. Eteläisellä Vaalan, Siikalatvan ja Pyhännän kuntien alueella päivystävän eläinlääkärin puhelinnumero kerrotaan eläinlääkärin puhelinvastaajassa. Suur- ja pieneläinpäivystyksiä ei ole eriytetty päivystyspotilaiden alhaisen määrän takia.

Oulunkaaren ympäristöpalveluissa on riittävät resurssit tarjota terveydenhuoltopalveluita kysyntää vastaavasti. Valtaosa toiminta-alueen nautatiloista kuuluu Nasevaan. Nasevaan kuuluvilla tiloilla tehdään vähintään yksi terveydenhuoltokäynti vuodessa. Mikäli tilalle on lisäksi tehty kirjallinen terveydenhuoltosuunnitelma ja tilalle luovutetaan lääkkeitä varalle, terveydenhuoltokäynnejä tehdään tilalla tiheämmin. Käyntitiheys määräytyy eläinten lukumäärän perusteella. Alueen terveydenhuoltokäynneistä osan tekevät yksityiset palveluntarjoajat.

Arvio vuosittain tuotettavien vastaanotto- ja tilakäyntien määristä ilmenee liitteenä 1 olevasta Resurssitarpeen kartoituksesta.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

16.2. TOIMITILAT JA VÄLINERESSIT

Pudasjärven ja lin vastaanoton varustelutaso (laitteet, välineet) on kunnaneläinlääkärivastaanotoksi korkea ja ylittää eläinlääkintähuollon edellyttämän vähimmäistason selvästi. Varustelultaan perustasoa olevan Vaalan vastaanoton varustelutasoa on parannettu viime vuosina huomattavasti hankkimalla uusia laitteita, kuten kattavat verinäyteanalysaattorit, uusi mikroskooppi ja uusi ultraäänilaitte rektaalianturilla. Utajärvellä ei ole eläinlääkärin vastaanottoa, vaan eläinlääkäri hoitaa pieneläimiä kotikäynteinä keskiviikkoisin. Kotikäynneillä voidaan suorittaa yksinkertaisia toimenpiteitä (esim. rokotus) ja hoitaa hyvin perustason sairastapauksia (esim. korvatulehdus, silmätulehdus). Vaativimmat potilaat otetaan vastaan Vaalan vastaanotolla.

Normaalit suojavaatteet ja -jalkineet sekä suojautumisvarusteet, joilla suojataan henkilökuntaa (esim. kertakäyttöhaalarit, suojahanskat, rektaalisointihanskat), tarjotaan kaikilla vastaanotoilla työnantajan toimesta. Kaikki Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkärit sekä mahdolliset eläinlääkärin sijaiset käyttävät yhteistä potilastietojärjestelmää.

Kaikilla vastaanotoilla on lämmitetyt autotallit ja riittävät varastotilat. Huoneenlämmössä, viileässä ja jääkaappilämpötilassa säilytettävillä lääkkeillä ja muilla tarvikkeilla on omat varastotilansa. Kaikilla vastaanotoilla on tilat instrumenttien ja praktiikkavarusteiden pesulle ja kuivaukselle. Pudasjärven ja lin vastaanotoilla varastotilaa sekä tilaa välinehuollolle on hyvin. Vaalan vastaanotolla ei ole erillistä tilaa välinehuollolle, vaan välinehuolto tapahtuu toimenpidehuoneessa. Pudasjärven ja lin vastaanotoilla on erillinen odotushuone sekä riittävä määrä toimenpide- ja leikkaushuoneita. Vaalan vastaanotolla erillinen odotushuone puuttuu. Toimenpidehuoneita on ainoastaan yksi eikä erillistä tilaa leikkaustoimenpiteille ole.

Pudasjärven ja lin eläinlääkärin vastaanotoilla on mahdollisuus myös eläinlääkärin sijaisen väliaikaiseen asumiseen. Vaalan vastaanotolta asumismahdollisuus puuttuu, mutta sijaiselle asumismahdollisuus on järjestetty ulkopuoliselta majoituspalvelulta työnantajan kustannuksella (kalustettu vuokra-asunto tai yöpyminen majatalossa).

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Tulevaisuudessa Vaalan vastaanotto tulee siirtymään uuteen toimipisteeseen, koska nykyiset vastaanottotilat tullaan purkamaan. Uudelta vastaanotolta edellytetään toimivimmat työtilat sisältäen mm. odotushuoneen, toimenpidehuoneen, leikkaushuoneen, erillisen tilan välinehuoltoon ja laboratoriolaitteille, sosiaalitilat peseytymis- ja lepotiloineen sekä riittävät varastotilat.

16.3. PERUSTASON YLITTÄVÄT ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

Perustason ylittävistä palveluista tuotetaan lissä ja/tai Pudasjärvellä seuraavia: narttukoirien sterilisaatioleikkaukset, koirien anaalirauhasten poistoleikkaukset, hevosten keinosiemennys, hevosten röntgentutkimukset, pieneläinten vaativa sisätauti diagnostiikka, tietyt hevosten ylempien hengitysteiden ja koirien ruoansulatuskanavan tähytystutkimukset, omat perustason ylittävät laboratoripalvelut, perustason ylittävät hammastoimenpiteet. Perustason ylittävien kiireettömien eläinlääkäripalveluiden tavoitevasteaika on muissa kuin kirurgisissa toimenpiteissä kolme viikkoa ja kirurgisissa toimenpiteissä kuusi viikkoa. Perustason ylittävien palveluiden tarjoaminen ei ole lakisääteistä.

Vaalassa ja Utajärvellä ei ole saatavissa perustason ylittäviä eläinlääkäripalveluita pieneläimille pois lukien perustason ylittävät laboratoripalvelut.

16.4. AJANVARAUS

Pieneläimet hoidetaan pääasiassa vastaanotolla ajanvarauksella. Eläinlääkäri voi pieneläimen omistajan pyynnöstä halutessaan tehdä myös kotikäyntejä. Pieneläinten vastaanottoaikoja on saatavissa ensisijaisesti aamupäivälle eläinlääkäreiden tehdessä iltapäivällä sairasmatkoja. Eläinlääkärit voivat mahdollisuuksien mukaan tarjota myös pieneläimille iltapäiväaikoja.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Yksittäiselle pienelle hyötyeläimelle, kuten lampaalle tai porolle, voi varata ajan vastaanotolle. Kunnan subventiosta riippuen yksittäisen pienen hyötyeläimen käyttäminen vastaanotolla saattaa olla taloudellisesti edullisempaa kuin tilakäynti.

16.5. LÄÄKKEIDEN LUOVUTTAMINEN VARALLE

Eläinlääkärit voivat luovuttaa lääkkeitä nauta- ja sikatiloille tulevia tautitapauksia varten. Lääkeluovutus edellyttää mm. kuulumista terveydenhuoltoon, terveydenhuollon vähimmäiskäyntimäärien toteutumista, eläinlääkärin laatimaa kirjallista ohjetta tiettyjen tavanomaisten sairaustapausten hoitamisesta tilalle luovutetuilla lääkkeillä, lääkitysten kirjaamista Nasevan tai Sikavan sähköiseen järjestelmään tilan toimesta. Oulunkaaren ympäristöpalveluiden eläinlääkäreiden tavallisilla sairausmatkoilla lääkitsemien eläinten hoitotiedot siirtyvät Nasevaan eläinlääkärin toimesta edellyttäen, että tila on valtuuttanut eläinlääkärin Nasevassa hoitavaksi eläinlääkäriksi.

Lääkkeiden luovuttamista varalle voidaan käyttää vain nauta- ja sikatiloilla. Yksityiskohtaiset vaatimukset lääkkeiden varalle luovuttamisen edellytyksistä on esitetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksen lääkkeiden käytöstä ja luovutuksesta eläinlääkinnässä 17/2014 liitteessä 4.

16.6. YKSITYISET ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

Alueen kunnissa ei juuri ole yksityistä palveluntarjontaa, mutta monet yksityiset palvelut ovat Oulunkaaren ympäristöpalveluiden alueella asuvien asukkaiden saavutettavissa. Tarjolla on erityisesti Oulussa sijaitsevien pieneläinklinikoiden palveluita arkipäivisin ja -iltoisin. Yksi klinikka Oulussa päivystää ympärivuorokautisesti. Oulussa on myös yksityinen hevosklinikka. Joskus kunnallinen

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

palvelu voi olla ainoa kiireellisesti saatavilla oleva palvelu myös pieneläimille. Päivystysaikana sairaskäyntejä tarjotaan alueella lähes poikkeuksetta vain kunnallinen eläinlääkäripäivystys.

16.7. REMISSIO- JA KONSULTAATIOMAHDOLLISUUDET

48

Remissio- eli edelleen lähettämismahdollisuudet kiireelliseen, mutta ei välittömästi eläimen henkeä uhkaavaan hoitoon virka-aikana ovat hyvät, ja perustason ylittävään hoitoon pääsy on järjestynyt viime aikoina käytännössä poikkeuksetta. Eniten lähetetään ortopedisiä potilaita kirurgisiin toimenpiteisiin Ouluun. Muita remissiopotilasryhmiä ovat sydämen ultraäänitutkimukseen, silmäeläinlääkärille sekä pään ja selän magneettikuvauksiin lähetettävät potilaat. Remissioklinikat ovat yksityisiä.

Tiettyjä hoitoja on saatavissa vain Helsingissä Yliopistollisessa Eläinsairaalassa, ja remissiomahdollisuus sinne on olemassa. Yliopistollinen Eläinsairaala ottaa vaativia potilaita läheteellä vastaan koko Suomesta, mutta yksityisten eläinlääkäriasemat voivat itse tapauskohtaisesti ratkaista tarjoavatko potilaalle jatkohoitomahdollisuutta.

Erityisosaamista ja/tai -välineistöä vaativat hevospotilaat ohjataan yksityisille hevosklinikoille hoidettaviksi. Hevosten remissiomahdollisuutta kirurgisissa ähkyissä päivystysaikana ei ole, sillä päivystävät hevossairaalat ovat liian kaukana. Ellei hevonen vastaa konservatiiviseen eli tavanomaiseen hoitoon, se joudutaan yleensä lopettamaan, sillä hevosen ähkyleikkaus ei ole mahdollinen muualla kuin hevossairaalassa.

Konsultaatiomahdollisuudet ovat hyvät, ja puhelinkonsultaatiota on saatavissa tutuilta kollegoilta ja viime kädessä Yliopistollisesta Eläinsairaalasta ympäri vuorokauden. Röntgenkuvien kiireellinen etäradiologikonsultaatio tietoliikenneyhteyksiä hyödyntäen (yksityinen palveluntarjoaja IDEXX) on mahdollistanut röntgenlausuntojen saamisen tarvittaessa ympäri vuorokauden.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut

ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417

facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

17. SEURANTA, ARVIOINTI JA RAPORTOINTI

Valvonnan osa-alueesta riippuen tarkastuskertomusten ja hallintopäätösten jakelu on toimijan lisäksi osa tai kaikki seuraavista: aluehallintovirasto, poliisi, Ruokavirasto, Oulunkaaren ympäristölautakunta. Eläinlääkäreiden tulee lähettää asiakirjat viivytyksettä, ja apuna postituksissa voi käyttää eläinlääkärin avustajia. Viranomaisen asiakirjat tallennetaan lisäksi Pudasjärven kaupungin sähköiseen asiakirjojen hallintajärjestelmään.

Johtava eläinlääkäri laatii ja lähettää eläinlääkäreiden yhteisen kuukausi-ilmoituksen eläintaudeista aluehallintovirastolle. Kuukausi-ilmoituksella ilmoitetaan vastustettavista ja ilmoitettavista eläintaudeista sekä hyötyeläinkäyntien kokonaismäärä.

Tätä suunnitelmaa koskeva lakisääteinen suunnitelman toteutumisen arviointiraportti laaditaan johtavan eläinlääkärin toimesta vuosittain. Se sisältää tiedot valvonnalle ja eläinlääkintäpalveluille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta sekä tuotettujen palveluiden määristä. Ympäristölautakunta käsittelee raportin, joka toimitetaan ympäristöjohtajan toimesta VYHA-järjestelmän kautta aluehallintovirastoon. Myös tämä suunnitelma ja vuosittaiset päivitykset käsitellään, hyväksytään ja toimitetaan vastaavasti. Vuosittaisissa päivityksissä otetaan huomioon edellisvuoden suunnitelman toteutumisen arviointiraportti, mahdolliset asiakasvalitukset ja palautteet, aluehallintovirastolta suunnitelmasta ja edellisestä arviointiraportista sekä mahdollisesta arviointi- ja ohjauskäynnistä saatu palaute, vuosittaiset valvonnan painopistealueet (LIITE 3) sekä Ruokaviraston ja aluehallintoviraston ohjeistus.

17.1. VALITUSTEN KÄSITTELY

Hallintopäätöksiin liitetään ohjeet muutoksen hakemiseksi.

Potilaan hoidosta tai eläinlääkäripalvelun saatavuudesta tai laadusta voi tehdä vapaamuotoisen valituksen, jonka voi toimittaa postitse tai sähköpostitse. Valituksen voi osoittaa johtavalle eläinlääkärille tai ympäristöjohtajalle. Varsinaisen valituksen käsittelyä kevyempi menettely on hoitopalautteen antaminen eläinlääkärille, ja sitä voidaan valittajan siihen suostuessa käyttää. Tällöin johtava eläinlääkäri tai ympäristöjohtaja antaa asian tiedoksi hoitopalautteena hoitaneelle eläinlääkärille vastaisuuden varalle, eikä asiassa edellytetä asianomaisen eläinlääkärin vastausta eikä myöskään valituksen tekijälle vastata kirjallisesti.

Valitus käsitellään johtavan eläinlääkärin ja/tai ympäristöjohtajan toimesta. Asianomaiselta eläinlääkäriltä pyydetään vastausta asiaan. Tavoitteena on, että johtava eläinlääkäri tai ympäristöjohtaja antaa vastauksensa valituksen tekijälle kahden kuukauden kuluessa valituksen tekemisestä.

Mikäli valittaja hakee Oulunkaaren ympäristöpalveluilta vahingonkorvausta, asia siirretään Pudasjärven kaupungin vakuutusyhtiön käsiteltäväksi. Vakuutusyhtiöön tehtävään vahinkoilmoitukseen liitetään korvausvaatimuksen lisäksi johtavan eläinlääkärin lausunto ja asianomaisen eläinlääkärin vastaus. Vakuutusyhtiön ratkaisu lähetetään valituksen tekijälle johtavan eläinlääkärin tai ympäristöjohtajan toimesta.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut ei maksa eläinlääkintävahinkojen arviointilautakunnan lausuntoa. Lausunnon voi halutessaan pyytää hoitava eläinlääkäri, potilaan omistaja tai vakuutusyhtiö omalla kustannuksellaan.

Valitus- ja korvausvaatimusasiat käydään läpi eläinlääkintähuollon palavereissa niiltä osin, kun niistä voi olla hyötyä toimintatapojen kehittämisessä tulevaisuudessa.

17.2. PALAUTTEEN KERÄÄMINEN

Palautetta kerätään Pudasjärven kaupungin internetsivuilla olevan Palaute-osion avulla. Eläinlääkinnälle on oma palautteenanto-lomake. Tämän lisäksi Oulunkaaren ympäristöpalveluissa on toteutettu asiakaspalautteen kerääminen eläinlääkäripalveluista automaattisella tekstiviestikyselyllä käytössä olevan potilasohjelman avulla. Kysely toteutettiin maaliskouluuussa 2017. Palautekysely pyrittiin uusimaan 2021-2022, mutta palveluntarjoaja ei ole tähän mennessä pystynyt tarjoamaan tekstiviestien massalähetystä. Palautekysely uusitaan potilasohjelman kautta vuoden 2023 aikana.

Yksityisillä palveluntarjoajilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa tämän suunnitelman mahdollisten päivitysten sisältöön tai mahdolliseen seuraavaan suunnitelmaan lähettämällä kannanotto, lausunto tai kehittämissuodotus johtavalle eläinlääkärille tai Oulunkaaren ympäristölautakunnalle.

LIITE 1. RESURSSITARPEEN KARTOITUS

1. Eläinmäärät kunnan alueella:

a. Tuotantoeläintilat (lkm)	Lkm
Nautatilat	Eläintenpitäjärekisteri (EPR): 150 kpl
Sikatilat	1 kpl
Lammas- ja vuohitilat	Eläintenpitäjärekisteri (EPR): 185 kpl, todennäköisesti sisältää suuren määrän pitopaikkoja, joissa ei ole lampaita. Arvio lammastilojen määrästä alueella: 20 kpl
Hevostilat	EPR: 65 kpl
Siipikarjatilat	EPR: 155 kpl Arvio aktiivisista siipikarjatilosta: 5 kpl
Vesiviljelylaitokset	5 kpl

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Turkistarhat	0 kpl
Tarhatun riistan tilat	3 kpl
Mehiläistarhat	EPR: 30 kpl Alkutuotantoilmoituksia: 9 kpl
Muut tuotantoeläinyksiköt	arviolta 50 porotilaa
b. Lemmikit	Lkm
Arvio lemmikkien määrästä	n. 2800 kpl (per 8 asukasta, todellisuudessa lukumäärän arvioidaan hieman hieman suurempi)

2. Eläinlääkäripalvelut

a. Terveystuotosopimukset	
Nauta	Lkm
Tilat, joilla terveystuotosopimus	103 kpl
Tilat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	n. 90 %
Terveystuototilojen osuus (% kaikista nautatiloista)	n. 70 % (103/150 x 100 %), todennäköisesti lähes kaikilla nautoja ammatikseen pitävillä tiloilla on terveystuotosopimus
Siat	Lkm

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	1
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveydenhuoltotilojen osuus (% kaikista sikatiloista)	100 %
Siipikarja	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	0
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveydenhuoltotilojen osuus (% kaikista siipikarjatiltoista)	0
Muut terveydenhuoltosopimukset	Lkm
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus	0
Tilat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
TERVEYDENHUOLTOTYÖN RESURSSITARVE (htv)	0,36 htv
b. Muut kunnan eläinlääkäripalvelut, arvio palvelutarpeesta	
Sairaskäynnit tiloilla (muu kuin terveydenhuolto)	Lkm

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

Sairaskäynnit virka-aikana	1355 (näissä kohdissa varattu resurssia
Sairaskäynnit päivystysaikana	361 siten, että yhden eläinlääkärin
Sairaskäynnit pieneläinvastaanotolla	laskettu tekevän 4,8 suor./htp)
Sairaskäynnit virka-aikana	3411
Sairaskäynnit päivystysaikana	195
KUNNAN ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUIDEN RESURSSITARVE (htv)	4,44 htv

3. Eläinten terveyden valvonta

a. Pakollinen zoonoosivalvonta ja vapaaehtoinen terveystarvonta
<p>Salmonellavalvontaan kuuluvat pitopaikat (lkm)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Siipikarjan salmonellavalvontaohjelmaan kuuluvat pitopaikat: 4 kpl (2 htp) - Uudistuseläimiä tuottavat sikojen pitopaikat: 0 kpl - Pitopaikat, jotka toimittavat nautoja keinosiemennysasemille: 0 kpl - Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat: 0 kpl <p>Vapaaehtoinen terveystarvonta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maedi-visna/CAE: 2 kpl (1 htp) - Vesiviljelyeläinten terveystarvontakohteet: 7 kpl (3,5 htp) - Lampaiden ja porojen tse-näytteenotot n. 15 kpl/v 0,1 htp - Oriaseaman terveystarvonta (1 tark./v) 0,25 htp - + 20 htp resurssina vastustettavien eläintautien epäilyihin ja vastustustoimenpiteisiin.
b. Muu eläinten terveyden valvonta
a. turkistarhojen lukumäärä, joissa kasvatetaan minkkejä ja/tai supeja: 0 kpl

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

b. ulkona pidettävien sikojen pitopaikkojen määrä (MMM 404/2021): 3 kpl (1,5 htp)	
ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONNAN RESURSSITARVE (htv)	0,11 htv

4. Sivutuotevalvonta

Sivutuotealan laitokset ja toimijat; hyväksyntä, rekisteröinti ja valvonta	0 kpl
Raatojen ja kotiteurastuksen sivutuotteiden hävityksen valvonta, mukaan lukien kalankasvatuslaitosten sivutuotevalvonta	Arvio 5 kpl (2,5 htp)
Haaskatoiminnan valvonta	Arvio 3 kpl (1,5 htp)
Turkiseläinten lajinsisäisen käytön valvonta	0 kpl
Sisämarkkinakaupan, tuonnin ja viennin valvonta	1-3 kpl (1,5 htp)
SIVUTUOTEVALVONNAN RESURSSITARVE	0,02 htv

5. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

a. Ilmoituksenvaraiset kohteet	Lkm
Kennelit	1 (0,25 htp)
Hevostallit	10 (2,5 htp)
Riistanhoidolliset tarhat	2 (0,5 htp)
Lihan, munien tai siitospeläinten tuotantotarhat	3 (0,75 htp)

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

Eläinkaupat	0
Eläinhoitolat	3 (0,75 htp)
b. Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset	Lkm
Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista	70 kpl (70 htp)
c. Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta	1 (esim. sirkus tai kiertävä eläinnäyttely, 0,5 htp)
ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONNAN RESURSSITARVE (htv)	0,30 htv

6. Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta

Eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten noudattamisen valvonta	Lkm 6 kpl, 3 htp (valvontaa tehdään yleensä eläinsuojeluvalvonnan yhteydessä, tähän laskettu varsinaiset tarkastukset)
Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan resurssitarve, htv	0,012 htv

7. Eläinlääkintähuollon henkilöresurssit

a. Eläinlääkärit	Htv
Eläinlääkäripalvelut	4,44

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

Eläinten terveyden valvonta	0,11
Sivutuotevalvonta	0,02
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	0,30
Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonta	0,012
Elintarvikevalvonta	35 alkutuotannon hyg.tark.; 0,5 htp/tark., 10 laitosvalvonnan ja pääasiassa eläinper. elintarv. käs. ilm. elint.h. tark.; 1 htp/tark. + ohjaus , yht. 28,5 htp, 0,11 htv
Muut tehtävät	0,32: lääkekirjanpidon valvonta yht. 2 htp, koulutus 27 htp, hallinto ja raportointi yht. 50 htp
Eläinlääkärit yhteensä	5,31
Päivystykseen osallistuvien eläinlääkäreiden määrä (lkm)	5,5
b. Muut kuin eläinlääkärit	Htv
Eläintenhoitaja/avustaja	3
Terveystarkastajan tekemä eläinsuojeluvalvonta	0
Muut tehtävät	0,5 (palvelusihteerityö)
Muut kuin eläinlääkärit yhteensä	3,5
Ostopalvelut eläinlääkintähuollossa	Ei ostopalveluja

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
 ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
 facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

LIITE 2. YHTEYSTIEDOT JA ELÄINLÄÄKÄREIDEN TYÖNJAKO

YHTEYSTIEDOT

Pudasjärven kaupungineläinlääkäri: Miia Konttila p. 0400 139 668

Pudasjärven kaupungineläinlääkäri, Oulunkaaren johtava eläinlääkäri:

Aino-Sofia Riepula p. 040 3510 498

Pudasjärven kaupungineläinlääkäri (50 % työaika): Viransijaisena Maria Bordi 1.1.-31.5.2022.

Pudasjärven eläinlääkäreiden avustaja: Annika Lammela p. 040 826 6619

Pudasjärven vastaanotto sijaitsee Pudasjärvellä osoitteessa Jyrkkäkoskentie 18, 93100 Pudasjärvi.

Tiedustelut ja ajanvaraukset eläinlääkäreiden puhelinnumeroista ensisijaisesti ark. klo 8-9.

Potilaiden vastaanotto ajanvarauksella. Rehu- ja tarvikemyynti arkisin klo 9-12.

lin kunnaneläinlääkäri: Meelis Reimaa p. 0500 318 168

lin kunnaneläinlääkäri: Sampo Remes p. 050 395 0405

lin eläinlääkäreiden avustaja: Marja Piirainen p. 050 466 8002

lin vastaanotto sijaitsee lissä osoitteessa Hietalantie 48, 91100 li.

Tiedustelut ja ajanvaraukset eläinlääkäreiden puhelinnumeroista ensisijaisesti ark. klo 8-9.

Potilaiden vastaanotto ajanvarauksella.

Eläinlääkäripäivystys Pudasjärven ja lin päivystysalueella virka-ajan ulkopuolella, p. 0600 04160.

Numero on maksullinen ja se toimii vain päivystysaikaan eli arkisin klo 16-08 ja viikonloppuisin perjantai-illasta klo 16 maanantaiaamuun klo 08. Muina aikoina eläinlääkärit vastaavat omista numeroistaan.

Vaalan ja Utajärven kunnaneläinlääkäri: Matleena Hietala p. 0400 855 900

Vaalan ja Utajärven eläinlääkäriin avustaja: Noora Juutilainen, p. 040 182 7555

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut
ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417
facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

Vaalan vastaanotto sijaitsee osoitteessa Kolehmaisentie 3, 91700 Vaala.

Tiedustelut ja ajanvaraukset eläinlääkäriin puhelinnumerosta ensisijaisesti ark. klo 8-9. Potilaiden vastaanotto ajanvarauksella. Utajärvellä eläinlääkäri hoitaa pieneläimiä kotikäynteinä keskiviikkoisin, vastaanotto ajanvarauksella.

Eläinlääkäripäivystys samassa puhelinnumerossa.

Ympäristöjohtaja: Jarmo Kelloniemi p. 0400 433 998

Asiakassihteri: Sari Takkinen p. 040 169 9781

Toiminnasta vastaa:

Oulunkaaren ympäristöpalvelut

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi

Puh. 040 826 6417

Faksi (08) 823 453

ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi

Internetosoite: www.pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut

Henkilöstön sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@pudasjarvi.fi

ELÄINLÄÄKÄREIDEN KESKINÄINEN SUUNTAA ANTAVA TYÖNJAKO (EI SITOVA)

Miia Konttila praktiikka Pudasjärvi

Aino-Sofia Rieppala praktiikka Pudasjärvi, johtava eläinlääkäri, elintarvikevalvonta (liha-alan laitosvalvonta ja liha-alan ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen valvonta), alkutuotantotilojen hygieniavalvonta, elävien eläinten ja eläinperäisten elintarvikkeiden sisämarkkinakaupan ja tuonnin ja viennin valvonta, sivutuotevalvonta, eläinsuojeluvalvonta koko toimialueella,

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI – OULUNKAAREN YMPÄRISTÖPAVELUT

PL 10, Varsitie 7, 93101 Pudasjärvi • pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut

ymparistopalvelut@pudasjarvi.fi tai kirjaamo@pudasjarvi.fi • puh. 040 826 6417

facebook.com/Pudasjarvi • twitter.com/pudasjarvi • instagram.com/pudasjarvenkaupunki

salmonellavalvonta, lampaiden maedi-visna valvonta, eläinlääkintähuollon suunnittelu ja raportointi.

Meelis Reimaa	praktiikka li
Sampo Remes	praktiikka li, alkutuotantotilojen hygieniavalvonta, kalatautivalvonta, eläinsuojeluvalvonta li ja Pudasjärvi, lampaiden maedi-visna-valvonta.
Matleena Hietala	praktiikka Vaala ja Utajärvi, lampaiden maedi-visna-valvonta Vaala ja Utajärvi, eläinsuojeluvalvonta Vaala ja Utajärvi
Maria Bordi	praktiikka koko Oulunkaaren ympäristöpalvelujen alueella, eläinsuojeluvalvonta koko Oulunkaaren ympäristöpalvelujen alueella

Praktiikkaan sisältyy myös nautojen ja sikojen terveydenhuoltosopimukset ja -käynnit. Lisäksi seuraavia tehtäviä tekevät tarvittaessa kaikki eläinlääkärit:

- epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset
- eläintautivalvonnan tehtävät epäiltäessä vastustettavaa eläintautia
- hevosten keinosiemennykseen liittyvä tautivalvonta, mikäli tarjoaa palvelua

LIITE 3. VALVONNAN PAINOPISTEET

Eläinlääkintähuollon valtakunnallisen ohjelman painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet

PAINOPISTE	TOIMENPITEET 2023
Pandemiavalmiuden kehittäminen - koronapandemian opit ympäristöterveydenhuollossa	Tarkentuvat myöhemmin
EU:n eläinterveyssäännösten 2019/429 (AHL) ja muun eläintautilainsäädännön toimeenpano	Uusien vaatimusten käytännön toteutus, osallistuminen Ruokaviraston ja Aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin aiheesta.
EU:n eläinterveyssäännösten 2019/429 (AHL) ja muun eläinten merkinnän ja rekisteröinnin lainsäädännön toimeenpano	Uusien vaatimusten käytännön toteutus, osallistuminen Ruokaviraston ja Aluehallintoviraston järjestämiin koulutuksiin aiheesta.
Kuolleiden tuotantoeläinten hautaamisen valvonta	Valvonnan toteutus Ruokavirasto ja Aluehallintoviraston ohjeistuksen mukaisesti. Ruokavirasto on valinnut riskiperusteisesti ja satunnaisotannalla tarkastettavat tilat.